Cuntas Leithreasa 2019

Vóta 37

Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Shóisialach

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 37, ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú gach bliain agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais seo, d'ullmhaigh mé an cuntas ar ceangal ar an tsuim a caitheadh sa bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2019 ar thuarastail agus speansais Oifig an Aire Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí, lena n-áirítear seirbhísí áirithe a riar an Oifig sin, d'íocaíochtaí leis an gCiste Árachais Shóisialaigh (CÁS) agus do dheontais áirithe.

Cuirtear toradh an chaiteachais i gcomparáid leis na suimeanna

a) arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa 2019, lena n-áirítear an tsuim a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí i gcabhair ar mhaithe le caiteachas don bhliain, agus
b) arna gcur ar fáil do sheirbhísí soláthair caipitil in 2019 as leithreasaí neamhchaite 2018, faoi na socruithe iarchurtha géillte a bhunaigh Alt 91 den Acht Airgeadais, 2004.

Tá barrachas €51.460 milliún faoi dhliteanas lena thabhairt suas don Státchiste.

Tá an Ráiteas ar Bheartais agus Prionsabail Chuntasaíochta agus nótaí 1- 6 mar chuid den chuntas.

Soláthar seirbhísí gníomhaireachta

Leanann an Roinn Airgeadais ag gníomhú mar ghníomhaire íocaíochta den Roinn Airgeadais ar mhaithe le dliteanais fhaofa íocaíochtaí cnapshuime phinsinéirí Chriostal Phort Láirge a chomhlíonadh agus íocaíochtaí leanúnacha pinsin Chriostal Phort Láirge faoi Alt 48B d'Acht na bPinsean, 1990, arna chur isteach le halt 4 den Acht Leasa Shóisialaigh agus Pinsean (Uimh. 2), 2014. Tarraingíonn an Roinn cistiú anuas ón Lár-Chiste agus aistríonn an Roinn é chuig an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte, a chuir tús leis na híocaíochtaí aonair a phróiseáil ó Dheireadh Fómhair 2017. Déantar na suimeanna a íocadh a thuairisciú sna cuntais Airgeadais.

An Ráiteas ar Bheartais agus Prionsabail Chuntasaíochta

Cuireadh na beartais agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta maidir le cuntais leithreasa a tháirgeadh, a leagann an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe amach i gCiorclán 27 de 2019, i bhfeidhm agus an cuntas seo á ullmhú, seachas na nithe seo a leanas:

Ró-íocaíochtaí a aisghabháil

Cuirtear aisghabháil fiachais i dtaca le ró-íocaíochtaí ginearálta/scéime tacaíochta ioncaim i gcuntas mar seo a leanas.

- Cuirtear aisghabhálacha airgid thirim agus asbhaintí i gcuntas ar an dáta a dhéantar iad a mheaitseáil i gcoinne an tsealbhóra ábhartha fiachais. Coimeádtar suimeanna aisghabhála neamh-mheaitseáilte ar fionraí agus cuirtear i gcuntas iad mar ioncam a dhéanann laghdú comhfhreagrach ar fhiachas nuair a aithnítear iad. Mar gheall gurb é Vóta 37 an príomhfhaighteoir na bhfáltas de ró-íocaíochtaí, coimeádtar fáltais neamh-mheaitseáilte i gcuntas fionraí ar feitheamh réitigh agus cuirtear iad i gcuntas i Vóta 37 nó sa Chiste Árachais Shóisialaigh (CÁS), faoi mar is cuí ina dhiaidh.
- Caitear le haisghabhálacha airgid thirim agus asbhaintí i dtaca le blianta cuntasaíochta roimhe seo mar ioncam na bliana reatha cuntasaíochta. Déantar aisghabhálacha airgid thirim agus asbhaintí i dtaca leis an mbliain reatha chuntasaíochta a ghlanluacháil i gcoinne an chaiteachais don bhliain reatha chuntasaíochta.

Íocaíochtaí a aithint

Is ionann íocaíochtaí agus na suimeanna sin a íoctar i rith na bliana. Meastar go bhfuil suimeanna tagtha isteach nuair a bhíonn íocaíocht á déanamh sa chás gur tabhaíodh an dliteanas, go bhfuil an íocaíocht dlite agus gur cuireadh an treoir don íocaíocht (seic nó ríomhaistriú airgid) i bhfeidhm ar an gcóras ábhartha íocaíochta. Aithnítear íocaíochtaí leasa airgid thirim a dhéantar trí An Post nuair a íoctar amach iad. Sa chás go dtagann an gnáthdháta íocaíochta aníos ar lá saoire bainc, d'fhéadfadh gur gá íocaíochtaí a eisiúint go luath. Ag deireadh na bliana, is gnách go n-aithnítear íocaíochtaí a eisíonn bainc trí ríomhaistriú airgid nó trína dtiontú ina n-airgead go luath ag custaiméirí in oifigí poist, a thagraíonn don bhliain ina dhiaidh sin, mar réamhíocaíochtaí.

An Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm a chinntiú go ndéanann an Roinn córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais a chothabháil agus a fheidhmiú.

Feidhmítear an fhreagracht seo i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom agus m'oibleagáidí eile mar Ard-Rúnaí. Chomh maith leis sin, ní féidir le haon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach a dhearbhú go réasúnta seachas go hiomlán go gcosnaítear sócmhainní, go n-údaraítear idirbhearta agus go gcuirtear i dtaifead iad i gceart, agus go gcoisctear earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad ar bhealach tráthúil. Próiseas leanúnach atá sa chóras rialuithe inmheánacha a chothabháil agus déantar athbhreithniú leanúnach ar an gcóras agus ar a éifeachtacht.

Seirbhísí comhroinnte

Tá mo chuid freagrachtaí comhlíonta agam maidir le ceanglais an chomhaontaithe bainistíochta seirbhíse idir an Roinn seo agus an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte chun seirbhís chomhroinnte acmhainní daonna agus phárolla a sholáthar.

Braithim ar litir dhearbhaithe ón Oifigeach Cuntasaíochta le haghaidh Vóta na hOifige Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte go bhfeidhmítear na rialuithe cuí nuair a bhíonn seirbhísí comhroinnte á soláthar don Roinn.

Is mar a leanas atá an staid i ndáil leis an timpeallacht rialaithe airgeadais, an creat nósanna imeachta riaracháin, tuairisciú bainistíochta agus iniúchóireacht inmheánach:

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm ina bhfuil na gnéithe a leanas.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta agus sannadh an fhreagracht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal sa chás gur sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Tá nósanna imeachta foirmiúla i bhfeidhm chun laigí suntasacha rialaithe a thuairisciú agus gníomh ceartúcháin cuí a chinntiú.
- Tá Coiste Iniúchta ann chun comhairle a chur orm agus mo chuid freagrachtaí as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais á gcomhlíonadh agam.
- Rinneadh nósanna imeachta do gach príomhphróiseas gnó a dhoiciméadú.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Sócmhainní caipitil a rialú

Cuireadh plean ilbhliana le dul i ngleic le haithint sócmhainní, scoir agus aistrithe, clibeáil sócmhainní agus fardail thréimhsiúla ina measc, i bhfeidhm in 2019.

Rinneadh go leor de na sonraí sa chlár sócmhainní a ghlanadh i rith 2019. Shainaithin an Roinn roinnt bogearraí sócmhainní TF sa chlár sin a d'imigh as feidhm, roinnt sócmhainní crua-earraí TF a athsholáthraíodh agus troscán agus feistis ar a raibh luachanna sócmhainne faoi €1,000. Rinne an Roinn sócmhainní a chaipitliú roimh 2019 a bhí faoi bhun na tairsí €1,000. Rinneadh thart ar €43 milliún de na sócmhainní seo a bhaint as feidhm in 2019. Tá glanadh leanúnach sonraí an chláir shócmhainne ar bun lena chinntiú gur féidir sócmhainní a rianú ón gclár sócmhainní siar go dtí fardal fisiciúil nó a chomhionann.

Forbraíodh formáid nua chlibe/bharrachóid i gcomhar lenár gconraitheoirí tacaíochta TF. Tá an fhormáid bharrachóid do shócmhainní comhoiriúnach do phleananna Seirbhísí Comhroinnte Bainistíochta Airgeadais amach anseo. Rinne an Roinn clibeanna a tháirgeadh do bhreisiúcháin sócmhainní in 2018 agus 2019. Leanfar ar aghaidh in 2020 le breisiúcháin sócmhainne roimh 2018 a chlibeáil. Cuireadh tús le hobair forbartha ar mhodheolaíocht scanta chun na sócmhainní clibeáilte seo a chur i dtaifead.

Rinne córas *Lansweeper*, bogearraí bainistíochta sócmhainní TF gan ghníomhaire agus Fardal Líonra, scanadh sceidealaithe seachtainiúil ar chrua-earraí agus bogearraí TF. Is féidir leis an Roinn tuairiscí a chur ar siúl ar bhonn seachtainiúil, míosúil nó ad hoc lena dheimhniú cén sócmhainní TF atá nasctha le líonra na Roinne.

I ndiaidh go ndearnadh an cleachtadh mór glanta sonraí a luaitear thuas, tá sé ar intinn ag an Roinn sonraí fardail a sheoladh in 2020 chuig limistéir ghnó lena dheimhniú gurb ann do throscán agus feistis. Déanfar é seo ar bhonn rothlach le cumhdach na limistéar go léir a chinntiú faoi cheann roinnt blianta.

Réitigh fiachais

Ceadaíonn an córas cuntasaíochta fiachais agus fáltas (CCFF) de chuid na Roinne fiachas, a rinneadh a aisghabháil ina oifigí áitiúla, a thaifeadadh agus a bhreacadh go huathoibríoch óna chuntais bhainc fáltais agus trí asbhaint a dhéanamh ó íocaíochtaí na Roinne le custaiméirí.

Ó tugadh an CCFF isteach go déanach in 2014, rinneadh tagairt sna ráitis bhliantúla ar rialú inmheánach airgeadais (RRIAanna) d'athraithis neamhréitithe maidir le féichiúnaithe a bhain leis an CCFF, suimeanna a aisghabhadh agus iarmhéideanna bainc agus airgid thirim. Chuir an Roinn acmhainní breise i bhfeidhm sa limistéar seo agus tá dul chun cinn suntasach déanta aici i ndul i ngleic leis na saincheisteanna seo i rith 2018 agus 2019. Dírítear aird anois ar an limistéar seo a leanas:

Suimeanna neamh-mheaitseáilte

Déanann custaiméirí a fuair ró-íocaíocht, amanna, gan dóthain sonraí le ceangal a dhéanamh idir an ró-íocaíocht agus a bhfiachas atá le híoc go fóill. Mar thoradh air sin, i gcásanna áirithe, tá srian ar an Roinn ó na suimeanna seo a shainaithint agus a mheaitseáil leis an gcustaiméir. Ó cuireadh an CCFF i bhfeidhm in 2014, próiseáladh breis agus €400 milliún de ró-íocaíochtaí aisghafa ar an CCFF. Amhail an 31 Nollaig 2019, is é an tsuim iomlán a taifeadadh i gcóras cuntasaíochta na Roinne i dtaobh aisghabhálacha neamh-mheaitseáilte de ró-íocaíochtaí €3.2 milliún (2018: €3.2 milliún). D'fhéadfaí a áireamh le suimeanna neamh-mheaitseáilte suimeanna a próiseáladh sular tháinig fiachais agus íocaíochtaí custaiméara aníos a dteastaíonn aisíocaíochtaí uathu.

Tá tús curtha le hobair anois ar na suimeanna neamh-mheaitseáilte seo a réiteach agus is éard a bhaineann leis an obair sin: (a) fáltais neamh-mheaitseáilte chustaiméara i bhfionraí ar an CCFF a réiteach le fáltais neamh-mheaitseáilte ar chóras cuntasaíochta na Roinne; agus (b) anailís ar aois na bhfáltas siúd ag féachaint leis na suimeanna siúd a chur i gcuntas, go buan, a rinneadh a imscrúdú go hiomlán ach nár réitíodh fós.

Éilimh Covid-19 a phróiseáil

Fuair agus phróiseáil an Roinn breis agus 392,000 éileamh amhail an 27 Márta 2020 a bhain le ráig Covid-19. B'ionann seo agus ualach éileamh 19 mí a fháil laistigh de thréimhse ach dhá sheachtain.

Nuair a chuirtear san áireamh an méid an-mhór d'éilimh, na réamh-mheastacháin maidir leis an ráta dóchúil ionfhabhtaithe Covid-19 i measc an daonra, foireann na Roinne san áireamh, a dhéanfadh difear don acmhainn chun éilimh a phróiseáil, agus do na breithnithe uileghabhálacha sláinte poiblí agus leas an phobail, níorbh fhéidir ná níor chuí gach ceann de na gnáthsheiceálacha rialaithe a dhéanamh nuair a bhí éilimh á gclárú. Próiseáladh na héilimh go léir freisin ar bhunráta singil €350 sa tseachtain.

Chruthaigh an cur chuige seo ardleibhéal riosca – i dtaobh leibhéil rialaithe a cuireadh i bhfeidhm ar an scéim agus maidir le teicneolaíocht faisnéise freisin, inar tógadh agus inar cuireadh córas nua íocaíochta i bhfeidhm, go héifeachtach, laistigh de thréimhse ní ba ghiorra ná seachtain.

Cé nach gnách dom, mar Oifigeach Cuntasaíochta, glacadh le leibhéal riosca chomh hard sin, bhí mé sásta an uair seo go raibh an cur chuige a glacadh riachtanach agus comhréireach agus go raibh sé ar mhaithe le leas an phobail.

Bhí mé sásta freisin go ndearna roinnt bunseiceálacha rialaithe agus cáilitheachta an riosca a mhaolú beagán. Chaith na seiceálacha seo súil ar réimse saincheisteanna, aois, seoladh, baint le fostaíocht, bailíocht an UPSP, éilimh dhúblacha á ndéanamh agus le cinntiú nach raibh aon fhorluí ann i gcásanna ina raibh íocaíocht á fáil ag daoine aonair tríd an Scéim Fóirdheontas Pá Shealadach freisin. Nuashonraíodh cláir rioscaí agus pleananna gnó na Roinne chun na rioscaí, a bhaineann le héilimh a phróiseáil i rith Covid-19, a shainaithint agus chun déileáil leo. Tugadh ráta breise €203 isteach ón 29 Meitheamh 2020 anuas ar an mbunráta €350 a íocadh i dtosach.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Deimhním go bhfuil creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear leithdheighilt dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta. Áirítear leis seo na gnéithe seo a leanas:

- tá córas cuí buiséadta ann ag a bhfuil buiséad bliantúil ar a ndéanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithniú leanúnach
- déanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais a thugann feidhmíocht airgeadais le fios i leith na dtuartha
- oibrítear córas bainistíochta riosca laistigh den Roinn
- tá córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú
- tá na treoirlínte cuí rialaithe infheistíochta caipitil agus na disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadal ann
- cinntíonn an Roinn go ndírítear go cuí ar dhea-chleachtas i gceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm le comhlíonadh gach treoirlíne ábhartha a chinntiú.

Iniúchóireacht inmheánach agus an Coiste Iniúchóireachta

Deimhním go bhfuil feidhm iniúchóireachta inmheánaí sa Roinn ag a bhfuil pearsanra ar ar cuireadh an oiliúint chuí, a oibrítear i gcomhréir le cairt scríofa a d'fhaomh mé. Cuireann anailís ar na rioscaí airgeadais a bhfuil an Roinn nochta dóibh faisnéis ar fáil don obair iniúchóireachta inmheánaí, agus tá a pleananna bliantúla iniúchóireachta inmheánaí, arna bhfaomhadh agamsa, bunaithe ar an anailís seo. Tá sé d'aidhm ag na pleananna seo na príomhrialuithe a chuimsiú ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnta. Déanaimse agus an Coiste Iniúchóireachta athbhreithniú tréimhsiúil ar an bhfeidhm iniúchóireachta inmheánaí. Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm agam lena chinntiú go leantar le tuarascálacha na feidhme iniúchóireachta inmheánaí.

Neamhchomhlíonadh na rialacha soláthair

Deimhním go gcinntíonn an Roinn go ndírítear go cuí ar dhea-chleachtas i gceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm le comhlíonadh gach treoirlíne ábhartha a chinntiú. Rinne an Roinn tuairisciú i dtuairisceán 40/02 leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus le hOifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste ar ocht gconradh ar luach €1,184,095 ar iontráladh iontu in 2019 nach raibh faoi réir próiseas soláthair iomaíoch. Ina theannta sin, bhí ceithre chonradh is fiche ann chun Seirbhís Infhostaitheachta a sholáthar, a raibh luach iomlán €8,850,000 orthu, nach raibh faoi réir próiseas tairisceana iomaíche agus ar cheart iad a chur san áireamh i dtuairisceán 40/02 don bhliain 2019.

As an soláthar iomaíoch neamhiomaíoch €10,034,095:

- Measadh go raibh seacht gconradh ar luach iomlán €891,415 comhlíontach mar gheall gur bhain earraí/seirbhísí dílsithe a sholáthar leo agus gur fágadh iomaíocht as an áireamh ar chúiseanna teicniúla.
- Measadh go raibh cúig chonradh is fiche ar luach iomlán €9,142,680 neamhchomhlíontach ar na cúiseanna seo a leanas:
    - Rinneadh conradh soláthair amháin ar luach €292,680 a thar-rolladh ar feitheamh agóid dhlíthiúil ar chreat na hOifige um Sholáthar Rialtais a thabhairt chun críche. Mar thoradh air sin, iarradh ar an Roinn chun a hiarraidh féin ar thairiscint chun an cheist a thabhairt chun rialtachta agus cuireadh conradh nua i bhfeidhm ó shin i leith.
    - Ceithre chonradh soláthraí seirbhíse is fiche ar a bhfuil costas iomlán €8,850,000 in 2019 chun Seirbhís Infhostaitheachta a sholáthar ar fud an Stáit. Déanann Seirbhís Infhostaitheachta, a oibríonn eagraíochtaí pobail agus deonacha, tacaíocht ghníomhachtaithe do chuardaitheoirí poist faoi mhíchumas. Déantar na 24 conradh a athnuachan ar bhonn bliantúil. Tá athbhreithniú á dhéanamh ag an Roinn ar conas ba cheart na seirbhísí a sholáthar agus a fháil ar bhonn leanúnach, ar aon dul le nósanna imeachta soláthair phoiblí.

Creat riosca agus rialaithe

Chuir an Roinn córas bainistíochta riosca i bhfeidhm a shainaithníonn agus a thuairiscíonn príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta a bhfuiltear ag tabhairt fúthu chun dul i ngleic leo agus, a mhéid agus is féidir, na rioscaí siúd a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm ina sainaithnítear na príomhrioscaí atá roimh an Roinn agus rinneadh iad seo a shainaithint, a mheasúnú agus a ghrádú i dtaobh a thábhachtaí atá siad. Déanann an Bord Bainistíochta an clár a athbhreithniú agus a nuashonrú ar bhonn ráithiúil. Úsáidtear toradh na measúnuithe seo chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh lena chinntiú go mbainistítear rioscaí i leith leibhéal inghlactha.

Sonraítear sa chlár rioscaí na rialuithe agus na gníomhartha a theastaíonn chun rioscaí a mhaolú agus an limistéar gnó atá freagrach as na gníomhartha rioscaí.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as dul i mbun gníomh ceartaitheach agus don bhainistíocht agus don Bhord Bainistíochta, sa chás gurb iomchuí, ar bhealach tráthúil. Deimhním gur sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe siúd agus aon easnaimh a thugtar le fios a shainaithnítear.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta agus rialaithe riosca. Tá an mhonatóireacht agus an t-athbhreithniú ar éifeachtacht chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais na Roinne curtha ar an eolas ag an obair a dhéanann na hiniúchóirí inmheánacha agus seachtracha agus an bhainistíocht shinsearach laistigh den Roinn atá freagrach as forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe inmheánaigh airgeadais.

Saincheisteanna rialaithe inmheánaigh airgeadais

Níor sainaithníodh aon laigí i rialú inmheánach airgeadais maidir leis an mbliain 2019 óna dteastaíonn nochtadh sa chuntas leithreasa.

John McKeon
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí

An 31 Lúnasa 2020

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Vóta 37 Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Shóisialach

Tuairim ar an gcuntas leithreasa

Tá iniúchadh déanta agam ar an gcuntas leithreasa do Vóta 37 Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialta don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2019 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

I mo thuairimse,

- léirítear go cuí sa chuntas leithreasa na fáltais agus an caiteachas a bhain le Vóta 37 Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialta don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2019
- ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Bonn faoin tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúchóireacht arna fhógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm faoi na caighdeáin sin san *Réamhrá leis na Cuntais Leithreasa.* Níl baint ná páirt agam le Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialta agus tá na freagrachtaí eitice eile atá orm de réir na gcaighdeán comhlíonta agam.

Creidim gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchta a fuair mé le bonn a chur faoi mo thuairim.

Tuairisc ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm le tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta, san *Réamhrá leis na Cuntais Leithreasa*.

Rialtacht chaiteachais

Baineann Caibidil 4 de mo thuarascáil faoi chuntas na seirbhísí poiblí do 2019 le híocaíochtaí leasa os cionn teidlíochtaí atá san áireamh i gcuntas 2019 do Vóta 37. Is é mo thuairim go bhfuil an leibhéal measta íocaíochta neamhrialta árbarta.Scrúdaíonn an chaibidil seo rialú na roinne ar íocaíochtaí leasea shóisialaigh.

Neamhchomhlíonadh le rialacha soláthair

Tá sé nochta ag an Oifigeach Cuntasaíochta sa ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais gur tharla cásanna ábhartha neamhchomhlíonta le rialacha soláthair maidir le conarthaí a bhí ag feidhmiú i 2019.

Seamus MacCárthaigh
Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste
31 Lúnasa 2020

Vóta 37 Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Shóisialach

Cuntas Leithreasa 2019

			2019	2018
	Suim a soláthraíodh sa mheastachán		Toradh	Toradh
	€000	€000	€000	€000
Caiteachas cláir				
Scéimeanna cúnaimh shóisialaigh, seirbhísí, riarachán agus íocaíocht leis an gCiste Árachais Shóisialaigh				
Riarachán				
Tosaigh	569,517			
Géilleadh iarchurtha	1,000			
Forlíontach	(15,000)			
		555,517	541,140	541,396
Pinsin				
Tosaigh	1,022,075			
Forlíontach	25,825			
		1,047,900	1,042,838	1,020,260
Aois oibre – tacaíochtaí ioncaim				
Tosaigh	2,384,595			
Forlíontach	49,910			
		2,434,505	2,426,227	2,610,477
Aois oibre – tacaíochtaí fostaíochta				
Tosaigh	723,540			
Forlíontach	(8,600)			
		714,940	712,375	773,863
Breoiteacht, míchumas agus cúramóirí				
Tosaigh	2,941,220			
Forlíontach	93,265			
		3,034,485	3,021,168	2,803,538
Leanaí				
Tosaigh	2,635,560			
Forlíontach	(21,360)			
		2,614,200	2,615,036	2,611,287
Íocaíochtaí forlíontacha, etc.				
Tosaigh	549,766			
Forlíontach	(32,840)			
		516,926	512,377	573,426
Fóirdheontas leis an gCiste Árachais Shóisialaigh		—	—	—
Ollchaiteachas				
Tosaigh	10,826,273			
Géilleadh iarchurtha	1,000			
Forlíontach	91,200			
		10,918,473	**10,871,161**	**10,934,247**

Lúide				
Leithreasaí i gcabhair				
Tosaigh	226,500			
Forlíontach	(8,800)			
		217,700	**223,035**	**207,009**
Glanchaiteachas				
Tosaigh	10,599,773			
Géilleadh iarchurtha	1,000			
Forlíontach	100,000			
		10,700,773	**10,648,126**	**10,727,238**

Barrachas

Is ionann an barrachas agus an tsuim a sholáthraítear os cionn na glanshuime atá faoi dhliteanas lena thabhairt suas don Státchiste. Faoi alt 91 den Acht Airgeadais, 2004, is féidir na leithreasaí neamhchaite go léir nó cuid díobh do sheirbhísí soláthair chaipitiúil a thabhairt anonn lena gcaitheamh an bhliain dar gcionn. Tugadh €1.187 milliún de leithdháiltí neamhchaite maidir le gnéithe caipitil d'fhotheideal A.2 (vi) anonn go dtí 2020.

	2019	**2018**
	€	**€**
Barrachas	52,647,107	39,887,039
Géilleadh iarchurtha	(1,187,000)	(1,000,000)
Barrachas le tabhairt suas	**51,460,107**	**38,887,039**

John McKeon
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí

31 Lúnasa 2020

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas ar Chostas Oibriúcháin 2019

		2019	2018
	€000	€000	€000
Costas cláir		10,330,021	10,392,851
Pá		294,952	295,329
Neamhphá		246,188	246,067
Ollchaiteachas		**10,871,161**	**10,934,247**
Lúide			
Leithreasaí i gcabhair		**223,035**	**207,009**
Glanchaiteachas		**10,648,126**	**10,727,238**
Athruithe ar shócmhainní caipitil			
Ceannach (airgead tirim)	(10,891)		
Dímheas	19,021		
Caillteanas ar diúscairt/díscríobh	2	8,132	(35,592)
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Laghdú ar fhabhruithe deiridh	(3,835)		
Laghdú ar stoc	27	(3,808)	(4,827)
Caiteachas díreach		**10,652,450**	**10,686,819**
Caiteachas a iompraíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		84,457	79,881
Measchíosanna		14,386	14,019
Glanchostas cláir		**10,751,293**	**10,780,719**

1.1 Glanchaiteachas ar Sheirbhísí Gaolmhara

Is éard atá i suim an ghlanchaiteachais ar sheirbhísí gaolmhara na suimeanna a leanas i dtaca le Vóta 37 a iompraíodh in áit eile.

		2019	2018
		€000	€000
Vóta 9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	364	492
Vóta 12	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	69,985	64,741
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	13,421	13,959
Vóta 18	An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	659	661
An Lárchiste – Pinsin Airí		28	28
		84,457	**79,881**

Nóta 2 An Ráiteas ar an Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2019

	Nóta	2019	2018
		€000	€000
Sócmhainní caipitil	2.1	136,714	152,062
Sócmhainní reatha			
Stoic	2.3	269	296
Iarmhéideanna dochair eile	2.4	70,430	204,961
Réamhíocaíochtaí	2.11	64,376	65,124
Glanchistiú Státchiste	2.6	3,334	(7,151)
Sócmhainní reatha iomlána		138,409	263,230
Lúide dliteanais reatha			
Banc agus airgead tirim	2.2	38,434	170,842
Costais fhabhraithe	2.12	48,247	52,830
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.5	35,330	26,968
Dliteanais iomlána reatha		122,011	250,640
Glansócmhainní reatha		16,398	12,590
Glansócmhainní		**153,112**	**164,652**
Arna léiriú ag:			
An cuntas um chistiú stáit	2.7	**153,112**	**164,652**

2.1 Sócmhainní caipitil

	Troscán agus feistis	Trealamh oifige	Sócmhainní á bhforbairt	Iomlán
	€000	€000	€000	€000
Ollsócmhainní				
Costas nó luacháil an 1 Eanáir 2019	31,896	353,496	19,153	404,545
Coigeartú [a]	—	—	(4,033)	(4,033)
Breisiúcháin	326	3,487	7,078	10,891
Diúscairtí	(31)	(4,425)	—	(4,456)
Díscríobh [b]	(6,450)	(36,156)	—	(42,606)
Aistrithe	—	3,859	(3,859)	—
Costas nó luacháil an 31 Nollaig 2019	25,741	320,261	18,339	364,341
Dímheas Carntha				
Iarmhéid tosaigh an 1 Eanáir 2019	28,535	223,948	—	252,483
Coigeartú [c]	—	3,183	—	3,183
Dímheas don bhliain	801	18,220	—	19,021
Dímheas ar diúscairt/díscríobh	(6,481)	(40,579)	—	(47,060)
Dímheas carnach an 31 Nollaig 2019	22,855	204,772	—	227,627
Glansócmhainní an 31 Nollaig 2019	**2,886**	**115,489**	**18,339**	**136,714**
Glansócmhainní an 31 Nollaig 2018	3,361	129,548	19,153	152,062

Nóta [a] Rinneadh coigeartuithe ar luach iomlán €4.033 milliún le sócmhainní caipitil faoi fhorbairt (SCFF) mar chaiteachas neamhchaipitiúil a tabhaíodh i mblianta roimhe seo a rangú go mícheart mar chaiteachas maidir le tionscadail SCFF.

[b] Is éard atá i gceist le díscríobh ná bogearraí, crua-earraí TF, troscán agus trealamh, meaisíní frainceála, gléasanna fótachóipeála, táblaí, cathaoireacha etc. san áireamh. Rinneadh go leor de na sonraí sa chlár sócmhainní a ghlanadh i rith 2019. Shainaithin an Roinn roinnt bogearraí sócmhainní TF sa chlár sin a d'imigh as feidhm, roinnt sócmhainní crua-earraí TF a athsholáthraíodh agus troscán agus feistis ar a raibh luachanna sócmhainne faoi €1,000. Rinneadh na sócmhainní go léir seo a dhímheas go hiomlán agus ní raibh úsáid á baint astu a thuilleadh.

[c] As an luach €3.859 milliún de thionscadail SCFF a aistríodh chuig trealamh oifige i rith na tréimhse, bhain €3.183 milliún le sócmhainní a bhí á n-úsáid cheana féin ag an Roinn agus ar cheart iad a aistriú agus a dhímheas i mblianta roimhe seo.

2.2 An Banc agus Airgead Tirim

an 31 Nollaig	2019	2018
	€000	**€000**
Iarmhéideanna An Post a réamhíocadh [a]	110,841	142,290
Iarmhéideanna an Phámháistir Ghinearálta (rótharraingt)	(179,044)	(336,056)
Banc agus airgead tirim tráchtála	29,769	22,924
	(38,434)	**(170,842)**

Nóta [a] Mar an gníomhaire íocaíochta scéime, réamhchistítear An Post trí Vóta 37 agus an CÁS chun íoc as dliteanais chaiteachais na Roinne faoi mar a bhíonn siad dlite. Ag deireadh 2019, b'ionann an comh-iarmhéid a bhí á choimeád ag An Post maidir le Vóta 37 agus an CÁS agus €185.8 milliún. Ba é €235.2 milliún an comh-iarmhéid comhfhreagrach ag deireadh 2018.

2.3 Stoic

an 31 Nollaig	2019	2018
	€000	**€000**
Páipéarachas	246	268
Tomhaltáin TF	23	28
	269	**296**

2.4 Iarmhéideanna dochair eile

an 31 Nollaig	2019	2018
	€000	**€000**
Réamhíocaíochtaí le An Post do chaiteachas postais	1,007	1,007
Réamhíocaíochtaí le OOP as troscán oifige, foirgneamh agus obair leictreach	901	475
Réamhíocaíochtaí le Pobal	5,836	6,801
Réamhíocaíochtaí scéime [a]	28,405	154,595
Fionraí fiachais eile	2,227	2,877
Dlite ón gCÁS maidir le		
• fáltais a bhaineann leis an Vóta a aisghabhadh tríd an CÁS	16,719	23,285
• íocaíochtaí de réir Vóta thar ceann an CÁS	14,436	15,222
• íocaíochtaí óinchiste infhála ón CÁS	899	699
	70,430	**204,961**

Nóta [a] Rinneadh €28.405 milliún de réamhíocaíochtaí an 31 Nollaig 2019 do scéimeanna Vóta as a ndearnadh €9.7 milliún trí An Post agus €18.705 milliún trí ríomhaistriú leictreonach bainc.

2.5 Iarmhéideanna creidmheasa eile

an 31 Nollaig	2019	2018
	€000	€000
Suimeanna dlite don Stát		
Cáin Ioncaim	6,345	3,574
Árachas sóisialach pá-choibhneasta	4,599	2,462
Muirear sóisialta uilíoch [a]	1,306	747
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	3,701	1,890
Cáin bhreisluacha	85	95
Ranníocaíochtaí pinsin	2,103	754
Cáin mhaoine áitiúil [b]	83	61
Fáltais bhreise Státchiste	6	8
	18,228	9,591
Asbhaintí párolla [a]	2,197	1,359
Dlite don CÁS maidir le		
• íocaíochtaí a rinne an CÁS thar ceann an Vóta	9,335	11,549
• íocaíochtaí óinchiste infhála ón CÁS	984	448
Aisghabhálacha neamh-mheaitseáilte ró-íocaíochtaí	3,169	3,209
Aisghabháil fiachais thar ceann tíortha eile AE	839	724
Earraí eile fionraí creidmheasa [c]	578	88
	35,330	**26,968**

Nóta [a] Nochtar iarmhéid an mhuirir shóisialta uilíoch (MSU) ag deireadh na bliana mar earra líne ar leith faoin teideal ‘Suimeanna dlite don Stát’. Cuireadh iarmhéideanna an MSU i mblianta roimhe seo san áireamh i bhfigiúr asbhaintí párolla dheireadh na bliana. Rinneadh na figiúirí comparáideacha a chur i láthair athuair ar an mbonn céanna leis na figiúirí don bhliain reatha.

[b] Faoi Alt 84 den Acht Airgeadais (Cáin Mhaoine Áitiúil), 2012, féadfaidh na Coimisinéirí Ioncaim an Roinn a ordú chun asbhaintí a dhéanamh ó roinnt íocaíochtaí scéime maidir le daoine atá faoi dhliteanas íoc as cáin mhaoine áitiúil. Déanann an Roinn asbhaintí deonacha, chomh maith, as roinnt tuarastail foirne maidir le cáin mhaoine áitiúil. B’ionann na suimeanna a íocadh leis na Coimisinéirí Ioncaim in 2019 agus €668,000 agus €295,000, faoi seach.

[c] D’oscail an Roinn cuntas fionraí nua i rith na bliana lena éascú €50,000 a fháil ó Chiste Taighde Sheirbhís Mheastóireachta agus Eacnamaíochta Rialtas na hÉireann.

2.6 Glanchistiú Státchiste

an 31 Nollaig	2019	2018
	€000	€000
Barrachas le tabhairt suas	51,460	38,887
Géilleadh iarchurtha	1,187	1,000
Deontas an Státchiste nár tarraingíodh	(55,981)	(32,736)
Glanchistiú Státchiste	**(3,334)**	**7,151**
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Iarmhéideanna dochair: fionraí	70,430	204,961
Creidiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	(38,434)	(170,842)
Dlite don Stát	(18,228)	(9,591)
Iarmhéideanna creidmheasa: fionraí	(17,102)	(17,377)
	(73,764)	(197,810)
	(3,334)	**7,151**

2.7 An cuntas um chistiú stáit

	Nóta		2019	2018
		€000	€000	€000
Iarmhéid an 1 Eanáir			164,652	124,233
Íocaíochtaí amach ón Vóta				
Suim a soláthraíodh sa mheastachán	Cuntas	10,700,773		
Géilleadh iarchurtha	Cuntas	(1,187)		
Barrachas le tabhairt suas	Cuntas	(51,460)		
Glanvóta			10,648,126	10,727,238
Caiteachas (airgead tirim) a iompraíodh in áit eile	1.1		84,457	79,881
Caiteachas neamhairgid – measchíos	1		14,386	14,019
Glansócmhainní a choigeartú	2.1		(4,033)	—
Dímheas arna choigeartú	2.1		(3,183)	—
Glanchostas cláir	1		(10,751,293)	(10,780,719)
Iarmhéid an 31 Nollaig			**153,112**	**164,652**

2.8 Ceangaltais

Ceangaltais dhomhanda

An 31 Nollaig	**2019**	**2018**
	€000	**€000**
Earraí agus seirbhísí a sholáthar	38,909	37,124
Tionscadail chaipitil	18,417	19,458
Iomlán na gceangaltas atá infhorfheidhmithe le dlí	**57,326**	**56,582**

2.9 Dliteanais Aibithe

an 31 Nollaig	**2019**	**2018**
	€000	**€000**
Meastachán ar dhliteanais aibithe nár díscaoileadh ag deireadh na bliana	90	809

2.10 Dliteanais Theagmhasacha

Tá an Roinn bainteach in 232 cás dlí a d’fhéadfadh dliteanais a ghiniúint, ag brath ar thoradh na dlíthíochta. Tá aon suim iarbhír nó uainiú na ndliteanas féideartha éiginnte.

2.11 Réamhíocaíochtaí

an 31 Nollaig	**2019**	**2018**
	€000	**€000**
Costais riaracháin	104	243
Costais oifige	903	4,169
Réamhíocaíochtaí/cúlchnapanna cláir [a]	63,098	60,712
Sainchomhairleoireacht	271	—
	64,376	**65,124**

Nóta [a] Cuireann an Roinn réamhchistiú ar fáil do roinnt eagraíochtaí chun scéimeanna a sholáthar. Áirítear leo seo réamhíocaíochtaí nó cúlchnapanna do shreabhadh airgid a íocadh le scéimeanna agus eagraíochtaí eile a sholáthraíonn Fostaíocht Pobail, Tionscnamh Post, Seirbhísí Fostaíochta Áitiúla agus Clubanna Post. Cuirtear réamhíocaíochtaí ar fáil do scéimeanna Fostaíochta Pobail agus Tionscnamh Post sula dtosaítear iad chun íoc as na speansais tosaigh agus déantar iad a fhorchúiteamh, go ginearálta, laistigh de 12 mhí i ndiaidh iad a eisiúint. Cuirtear cúlchnapanna ar fáil do Seirbhísí Fostaíochta Áitiúla agus Clubanna Post chun íoc as speansais leanúnacha agus déantar iad a réiteach ar bhonn leanúnach i ndiaidh go ndéantar gach íocaíocht. Baineann an t-airgead seo le heagraíochtaí seachas le héilitheoirí aonair.

2.12 Speansais fhabhraithe

An 31 Nollaig

	2019	2018
	€000	€000
Costais riaracháin	4,442	4,071
Costais oifige	8,945	11,462
Costais sainchomhairleoireachta	78	83
Costais chláir [a]	34,782	37,214
	48,247	**52,830**

Nóta [a] Airgead atá le híoc le heagraíochtaí a sholáthraíonn Fostaíocht Pobail, Tionscnamh Poist agus Seirbhísí Fostaíochta Áitiúla thar ceann na Roinne. Baineann an t-airgead seo le heagraíochtaí seachas le héilitheoirí aonair.

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

				2019		2018
			Suim a soláthraíodh sa mheastachán		Toradh	Toradh
			€000	€000	€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais					
		Tosaigh	303,890			
		Forlíontach	(6,248)			
				297,642	294,952	295,329
ii	Taisteal agus cothabháil					
		Tosaigh	5,000			
		Forlíontach	(200)			
				4,800	4,695	4,484
iii	Oiliúint agus forbairt agus speansais theagmhasacha					
		Tosaigh	15,687			
		Forlíontach	(2,907)			
				12,780	11,322	9,506
iv	Seirbhísí poist agus teileachumarsáide					
		Tosaigh	16,400			
		Forlíontach	(2,000)			
				14,400	12,707	15,595
v	Trealamh oifige agus seirbhísí seachtracha TF					
		Tosaigh	61,590			
		Forlíontach	(270)			
				61,320	54,657	47,340
vi	Costais áitreabh na hoifige					
		Tosaigh	19,950			
		Géilleadh iarchurtha	1,000			
		Forlíontach	(2,925)			
				18,025	15,267	16,198
vii	Seirbhísí comhairleoireachta					
		Tosaigh	2,100			
		Forlíontach	(1,300)			
				800	476	710

viii	Íocaíochtaí as seirbhísí gníomhaireachta					
	Tosaigh	128,500				
	Forlíontach	3,550				
			132,050	134,156	139,024
ix	Tionscadail a bhaineann le Ríomhrialtas					
	Tosaigh	16,400				
	Forlíontach	(2,700)				
			13,700	12,908	13,210
			555,517	**541,140**	**541,396**

Athruithe suntasacha

Cuirtear i láthair sa mhéid seo a leanas na cúiseanna atá le hathruithe suntasacha ar chaiteachas riaracháin (+/- 25% agus €100,000).

iii Oiliúint agus forbairt agus speansais theagmhasacha

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €15.687 milliún, toradh: €11.322 milliún

Ba iad na cúiseanna a bhí leis an tearc-chaitheamh €4.4 milliún maidir leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán:

- Cuimsíodh suim theagmhasach €2 milliún sa bhunmheastachán nár theastaigh.
- Baineadh coigilteas €2.4 milliún amach ar speansais éagsúla theagmhasacha, oiliúint foirne (€1.1 milliún), tacaíocht taighde (€500,000), seirbhísí comhroinnte (€325,000), seomraí a fhruiliú (€331,000), agus cúiteamh (€142,000) ina measc.

Tugadh suim €2.9 milliún suas mar chuid den mheastachán forlíontach chun costais ní b'ísle a thabhairt san áireamh. Bhí an toradh deiridh €1.46 milliún (11%) ní b'ísle ná an leithdháileadh deiridh. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

vii Seirbhísí comhairleoireachta

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €2.1 milliún, toradh: €476,000

Ba iad na cúiseanna a bhí leis an tearc-chaitheamh €1.6 milliún i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán:

- Cuireadh tús le tionscadal amháin ar a raibh luach €150,000 ní ba dhéanaí ná mar a beartaíodh i dtosach. Cuireadh tús le hobair go déanach in 2019 ach beidh íocaíochtaí le déanamh in 2020.
- Mar gheall ar mhoilleanna riaracháin, tugadh íocaíocht €25,000 do thionscadal amháin anonn isteach go dtí 2020.
- I ndiaidh cloí le dícheall cuí ar thionscadal eile ar a raibh luach buiséadta €100,000, comhaontaíodh nach raibh seirbhísí sainchomhairleoireachta ag teastáil.
- Mar gheall ar éilimh ar limistéir ghnó, rinneadh roinnt tionscadal, ar luach iomlán €1.3 milliún san iomlán a faomhadh in 2019, a athsceidealú go dtabharfar fúthu in 2020.

Tugadh suim €1.3 milliún suas mar chuid den mheastachán forlíontach chun costais ní b'ísle a thabhairt san áireamh. Bhí an toradh deiridh €0.3 milliún (40%) ní b'ísle ná an leithdháileadh deiridh. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

Clár A Scéimeanna cúnaimh shóisialaigh, seirbhísí, riarachán agus íocaíocht leis an gCiste Árachais Shóisialaigh

				2019	2018
		Suim a soláthraíodh sa mheastachán		Toradh	Toradh
		€000	€000	€000	€000
Riarachán					
A.1	Riarachán – pá				
	Tosaigh	303,890			
	Forlíontach	(6,248)			
			297,642	294,952	295,329
A.2	Riarachán – neamhphá				
	Tosaigh	265,627			
	Géilleadh iarchurtha	1,000			
	Forlíontach	(8,752)			
			257,875	246,188	246,067
Pinsin					
A.3	Pinsean Stáit (Neamh-Ranníocach)				
	Tosaigh	1,022,075			
	Forlíontach	25,825			
			1,047,900	1,042,838	1,020,260
Aois Oibre – Tacaíochtaí Ioncaim					
A.4	Liúntas Cuardaitheora Poist				
	Tosaigh	1,606,770			
	Forlíontach	27,430			
			1,634,200	1,628,172	1,840,750
A.5	Íocaíocht Teaghlach Aontuismitheora				
	Tosaigh	527,700			
	Forlíontach	6,600			
			534,300	533,122	511,088
A.6	Pinsean Baintrí/Baintreach Fir/Páirtnéara Shibhialta Mharthanaigh (Neamh-Ranníocach)				
	Tosaigh	13,670			
	Forlíontach	330			
			14,000	13,938	14,263
A.7	Liúntas Banchéile Thréigthe		955	959	1,192

				2019		2018
			Suim a soláthraíodh sa mheastachán		**Toradh**	**Toradh**
			€000	**€000**	**€000**	**€000**
A.8	Íocaíochtaí Liúntas Bunúsach Leasa Forlíontach					
		Tosaigh	106,540			
		Forlíontach	13,260			
				119,800	120,175	111,818
A.9	Cúnamh Feirme					
		Tosaigh	72,050			
		Forlíontach	(3,300)			
				68,750	68,569	73,819
A.10	Íocaíochtaí ar Riachtanais Eisceachtúla agus Phráinneacha					
		Tosaigh	38,775			
		Forlíontach	4,725			
				43,500	43,206	42,305
A.11	Aois Oibre Eile – Tacaíochtaí Ioncaim					
		Tosaigh	18,135			
		Forlíontach	865			
				19,000	18,086	15,242
Aois Oibre – Tacaíochtaí Fostaíochta						
A.12	Clár Fostaíochta Pobail					
		Tosaigh	345,115			
		Forlíontach	4,085			
				349,200	353,366	353,068
A.13	Scéim Shóisialta Tuaithe					
		Tosaigh	53,115			
		Forlíontach	385			
				53,500	52,817	50,033
A.14	Tús					
		Tosaigh	95,000			
		Forlíontach	4,600			
				99,600	99,048	105,983
A.15	Tionscnamh Post			17,490	16,417	17,750
A.16	Liúntas Fiontraíochta um Fhilleadh ar Obair					
		Tosaigh	70,360			
		Forlíontach	(10,200)			
				60,160	59,695	90,466
A.17	An Scéim Tacaíochta d’Fhostaíocht Óige					
		Tosaigh	5,000			
		Forlíontach	(4,200)			
				800	2,014	33

					2019	2018
			Suim a soláthraíodh sa mheastachán		Toradh	Toradh
			€000	€000	€000	€000
A.18	Liúntas um Fhilleadh ar Oideachas					
		Tosaigh	61,670			
		Forlíontach	4,430			
				66,100	65,327	78,687
A.19	Díbhinn Teaghlaigh um Fhilleadh ar Obair					
		Tosaigh	21,270			
		Forlíontach	(2,600)			
				18,670	18,357	21,044
A.20	JobsPlus					
		Tosaigh	20,200			
		Forlíontach	(5,100)			
				15,100	14,390	22,754
A.21	Seirbhís Fostaíochta Áitiúla			19,300	18,318	18,492
A.22	Clubanna Post			5,400	4,841	5,259
A.23	Aois Oibre Eile – Tacaíochtaí Fostaíochta			9,620	7,785	10,294
Breoiteacht, Míchumas agus Cúramóirí						
A.24	Liúntas Míchumais					
		Tosaigh	1,649,990			
		Forlíontach	60,510			
				1,710,500	1,705,778	1,586,258
A.25	Pinsean na nDall			13,625	12,971	13,308
A.26	Liúntas Cúramóra					
		Tosaigh	837,360			
		Forlíontach	29,340			
				866,700	862,447	795,363
A.27	Liúntas Cúram Baile					
		Tosaigh	182,235			
		Forlíontach	1,365			
				183,600	182,485	168,417
A.28	Deontas Tacaíochta Cúramóra					
		Tosaigh	217,930			
		Forlíontach	2,470			
				220,400	219,535	203,958
A.29	Tacaíochtaí Gníomhachtaithe Míchumais					
		Tosaigh	15,360			
		Forlíontach	(1,100)			
				14,260	14,142	13,913

				2019		2018
		Suim a soláthraíodh sa mheastachán		Toradh		Toradh
		€000	€000	€000		€000
A.30	An Scéim Fóirdheontas Pá					
	Tosaigh	24,720				
	Forlíontach	680				
			25,400	23,810		22,321
Leanaí						
A.31	Sochar Linbh					
	Tosaigh	2,097,460				
	Forlíontach	4,540				
			2,102,000	2,102,435		2,096,671
A.32	Íocaíocht Teaghlaigh Oibre					
	Tosaigh	416,440				
	Forlíontach	(19,300)				
			397,140	397,204		410,546
A.33	Liúntas Éadaí agus Coisbhirt chun Filleadh ar Scoil					
	Tosaigh	56,270				
	Forlíontach	(2,600)				
			53,670	53,451		47,402
A.34	Scéim Béilí Scoile					
	Tosaigh	57,600				
	Forlíontach	(4,000)				
			53,600	54,312		49,165
A.35	Íocaíochtaí eile a bhaineann le Leanaí		7,790	7,634		7,503
Íocaíochtaí Forlíontacha, Gníomhaireachtaí agus Seirbhísí Ilghnéitheacha						
A.36	Forlíonadh Cíosa					
	Tosaigh	132,395				
	Forlíontach	(6,900)				
			125,495	125,248		175,032
A.37	Liúntas Tacaíochta Gutháin					
	Tosaigh	7,540				
	Forlíontach	660				
			8,200	8,143		4,559
A.38	Pacáiste Sochair Teaghlaigh					
	Tosaigh	89,873				
	Forlíontach	(20,200)				
			69,673	69,290		86,944
A.39	Saorthaisteal		95,000	93,919		86,813

				2019		2018
			Suim a soláthraíodh sa mheastachán		**Toradh**	**Toradh**
			€000	**€000**	**€000**	**€000**
A.40	Liúntas Breosla					
		Tosaigh	150,292			
		Forlíontach	(3,000)			
				147,292	147,363	152,669
A.41	Deontas don Bhord um Fhaisnéis do Shaoránaigh					
		Tosaigh	59,260			
		Forlíontach	(1,100)			
				58,160	56,462	54,775
A.42	Ilghnéitheach Seirbhísí					
		Tosaigh	14,916			
		Forlíontach	(2,300)			
				12,616	11,589	12,231
A.43	An Coimisiún um Pá Íseal			490	363	403
Fóirdheontas leis an gCiste Árachais Shóisialaigh						
A.44	Íocaíocht leis an gCiste Árachais Shóisialaigh faoi Alt 9(9)(a) den Acht Leasa Shóisialaigh (Comhdhlúthú), 2005			—	—	—
				10,918,473	**10,871,161**	**10,934,247**

Athruithe suntasacha

Cuirtear i láthair sa mhéid seo a leanas na cúiseanna atá le hathruithe suntasacha ar chaiteachas cláir (+/-5% agus €100,000). Ar an iomlán, bhí an caiteachas maidir le Clár A €43.888 milliún ní b’airde ná mar a soláthraíodh i dtosach báire. Bhí na hearraí seo a leanas ann seo:

- Bhain tearc-chaitheamh €29.377 milliún de seo le caiteachas riaracháin. Míníodh cheana féin na hathraithis shuntasacha ar fhotheidil aonair (+/-25% agus €100,000).
- Baineann róchaitheamh €73.265 milliún le fotheidil scéime agus seirbhíse. Déantar cur síos ar an bpríomhathraitheas thíos.

Déanann an Rialtas an cinneadh faoi cé acu bónas na Nollag a íoc nó gan é a íoc, agus ar cén ráta, le faighteoirí fadtéarmacha leasa shóisialaigh thart ar mhí Dheireadh Fómhair gach bliain, i gcomhthéacs bhuiséad na bliana dar gcionn. In 2019, bhain thart ar €279.4 milliún d’íocaíochtaí scéime iomlána le bónas na Nollag, a imríonn tionchar ar chaiteachas scéime agus, dá réir sin, ar mheánluachanna íocaíochta, agus ar an gcaoi sin, ní chuirtear é san áireamh sa mheastachán tosaigh.

A.8 Íocaíocht Liúntas Bunúsach Leasa Forlíontach

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €106.54 milliún, toradh: €120.175 milliún

Bhí an caiteachas €13.7 milliún ní b'airde i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall ar an méid seo a leanas:

- Bhí an meánlíon faighteoirí (16,140) ní b'airde ná mar a ndearnadh soláthar dó sna meastachán tosaigh (15,400). Baineann an méadú ar líon na n-éileamh ar Liúntas Bunúsach Leasa Forlíontach (LLF Bunúsach) go príomha le líon ní b'airde d'éilimh Bhreoiteachta, Mhíchumais agus Chúraim a raibh LLF Bunúsach á íoc leo fad a bhíothas ag feitheamh le cinneadh faoina n-éileamh. Chosain seo €7.6 milliún sa bhreis.
- Bhí na meánluachanna íocaíochta seachtainiúla (€205.44) ní b'airde ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€197.68). Chosain seo €6.6 milliún sa bhreis, ar bhain €0.9 milliún de le cinneadh chun 100% de bhónas na Nollag a íoc.
- Caiteachas a aisíoc ó phríomhscéimeanna (e.g. Liúntas Míchumais, Liúntas Cuardaitheora Poist) ina raibh Liúntas Leasa Forlíontach á éileamh ag an bhfaighteoir ar feitheamh a n-éileamh a réiteach. B'ionann an toradh agus €52.5 milliún, i gcomparáid le €52 milliún sa mheastachán tosaigh. D'eascair coigilt €0.5 milliún as seo.

Lorgaíodh meastachán forlíontach €13.2 milliún chun treochtaí a bhí ag teacht chun cinn a thabhairt san áireamh. Bhí an toradh deiridh €0.4 milliún ní b'airde ná an leithdháileadh deiridh.

A.10 Íocaíochtaí ar Riachtanais Eisceachtúla agus Phráinneacha

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €38.775 milliún, toradh: €43.206 milliún

Bhí an caiteachas €4.4 milliún ní b'airde i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall go príomha ar an méid seo a leanas:

- Costas níos airde ar mheáníocaíocht d'éilimh, €109.39 níos airde ná mar a measadh agus chosain seo €10.8 milliún. B'éard ba chúis leis seo ná costais níos airde maidir leis an gcatagóir Thithíochta a íocadh faoin bhfotheideal i.e. costas níos airde ar éarlaisí agus ar chóiríocht a fheistiú.
- Rinne líon níos ísle d'éilimh ná mar a tuaradh é seo a sheach-chur. Fuarthas 12,580 ní ba lú éileamh, agus rinne seo €6.4 milliún a choigilt.
- Chuirfí san áireamh sa choigilt seo an stop a cuireadh in Eanáir 2019 le híocaíochtaí leasa forlíontacha a íocadh le daoine gan dídean le haghaidh cóiríochta i mBrú/cóiríocht Leaba is Bricfeasta. Tá údaráis áitiúla freagrach as cóiríocht éigeandála a sholáthar do dhaoine gan dídean agus tá stop curtha leis an socrú inar úsáideadh íocaíochtaí leasa forlíontacha chun seo a chistiú.

Nuair a chuirtear cineál na scéime seo san áireamh, is deacair líon na bhfaighteoirí a thuar go cruinn ó bhliain go bliain, amanna.

A.15 Tionscnamh Post

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €17.49 milliún, toradh: €16.417 milliún

Bhí an caiteachas €1.1 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an meastachán mar gheall ar an méid seo a leanas:

- Bhí na meánluachanna íocaíochta do rannpháirtithe (€429.20) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€448.20). D'eascair coigilt €0.7 milliún as seo.
- Bhí an meánlíon rannpháirtithe agus maoirseoirí beagán ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh. Rinne seo €0.3 milliún a choigilt.
- Bhí costais neamh-phárolla eile €0.2 milliún ní ba lú ná mar a ndearnadh soláthar dó i meastachán tosaigh 2019.
- Rinne na meánluachanna íocaíochta do mhaoirseoirí (€814.81), a bhí ní b'airde ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€740.46), é seo a sheach-chur. Chosain seo €0.1 milliún sa bhreis.

A.16 Liúntas Fiontraíochta um Fhilleadh ar Obair

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €70.36 milliún, toradh: €59.695 milliún

Bhí an caiteachas €10.7 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall ar an méid seo a leanas:

- Bhí an meánlíon faighteoirí (5,620) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (6,520), mar gheall ar mhargadh saothair feabhsaithe, ónar eascair éileamh ní b'ísle ar an scéim. Rinne seo €9.8 milliún a choigilt.
- Bhí na meánluachanna íocaíochta (€204.31) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€207.31) mar gheall ar laghdú ar an líon faighteoirí. Rinne seo €0.8 milliún a choigilt (bheadh an bunchoigilt ní b'airde seachas gur íocadh bónas na Nollag, a chosain €0.9 milliún, in 2019).
- Bhí na coigeartuithe idirscéime ní ba lú ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh agus d'eascair coigilt €0.1 milliún as seo.

Tugadh suim €10.2 milliún suas mar chuid den mheastachán forlíontach.

A.17 An Scéim Tacaíochta d'Fhostaíocht Óige

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €5 milliún, toradh: €2.014 milliún

Bhí an caiteachas €3 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall go raibh glacadh ní b'ísle leis an scéim ná mar a measadh i dtosach báire mar gheall ar roinnt tosca, na dálaí feabhsaithe sa mhargadh saothair ina measc.

Tugadh suim €4.2 milliún suas mar chuid den mheastachán forlíontach chun seo a thabhairt san áireamh. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile. I ndiaidh athbhreithniú a rinneadh in 2019, gearradh €1.3 milliún ar an bhfotheideal seo i ndiaidh gur gearradh roimhe seo é ar fhotheidil eile.

A.18 Liúntas um Fhilleadh ar Oideachas

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €61.67 milliún, toradh: €65.327 milliún

Ní fhéadfaí tuar cruinn a dhéanamh ar an ráta éilimh ar Liúntas um Fhilleadh ar an Oideachas do bhliain acadúil 2018/2019 (a thosaigh i Meán Fómhair 2018) agus do bhliain acadúil 2019/2020 (a thosaigh i Meán Fómhair 2019) nuair a tugadh meastacháin 2019 chun críche go luath i nDeireadh Fómhair 2018. Bhí an meath ar líon na bhfaighteoirí a thit amach in 2019 ní ba lú ná mar a ndearnadh soláthar dó i meastacháin *REV* 2019, agus bhí caiteachas €3.6 milliún ní b'airde ná an meastachán mar thoradh air seo. Bhí an méid seo a leanas i gceist leis:

- Bhí an meánlíon faighteoirí (7,523) ní b'airde ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (7,402). Chosain seo €1 milliún sa bhreis.
- Bhí na meánluachanna íocaíochta (€227.96) ní b'airde ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€221.78). Chosain seo €1.5 milliún sa bhreise (ba é €1.8 milliún an costas a bhí ar bhónas na Nollag a íoc, agus bheadh bunchoigilt ann, dá bharr, sular cuireadh an bónas i gcuntas).
- Bhí caiteachas sa samhradh ní b'airde (€5.2 milliún) ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€4.1 milliún). Chosain seo €1.1 milliún sa bhreis.

Soláthraíodh meastachán forlíontach €4.4 milliún chun treochtaí a bhí ag teacht chun cinn a chistiú. Bhí an toradh deiridh €775,000 (1.2%) ní b'ísle ná an meastachán deiridh. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

A.19 Díbhinn Teaghlaigh um Fhilleadh ar Obair

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €21.27 milliún, toradh: €18.357 milliún

Bhí an caiteachas €2.9 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall ar an méid seo a leanas:

- Bhí an meánlíon faighteoirí (6,420) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (7,131). D'eascair coigilt €2 milliún as seo.
- Bhí na meánluachanna íocaíochta (€54.95) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€57.33). D'eascair coigilt €0.9 milliún as seo. Tá seo glan ar chostas €0.3 milliún bhónas na Nollag.

Tugadh suim €2.6 milliún suas mar chuid den mheastachán forlíontach. Bhí an toradh €0.3 milliún (1.7%) ní ba lú ná an leithdháileadh deiridh. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

A.20 JobsPlus

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €20.2 milliún, toradh: €14.39 milliún

Mar gheall ar fheabhsú sa mhargadh saothair, meath san áireamh ar an líon daoine a bhí dífhostaithe go fadtéarmach, tháinig laghdú ar rannpháirtithe anuas ó 4,295 duine i Nollaig 2018 go dtí 2,696 i Nollaig 2019. D'eascair tearc-chaitheamh €5.8 milliún as seo.

- Bhí an meánlíon faighteoirí (2,696) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (3,660). D'eascair coigilt €5.3 milliún as seo.
- Bhí na meánluachanna íocaíochta (€444.86) ní b'ísle i gcomparáid leis an meastachán tosaigh (€460.00). D'eascair coigilt €0.5 milliún as seo.

Tugadh suim €5.1 milliún suas mar chuid den Mheastachán Forlíontach chun treochtaí a bhí ag teacht chun cinn a thabhairt san áireamh. Bhí an toradh deiridh €0.7 milliún (4.7%) ní b'ísle ná an leithdháileadh deiridh. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

A.21 Seirbhís Fostaíochta Áitiúla

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €19.3 milliún, toradh: €18.318 milliún

Bhí an tearc-chaitheamh €1 milliún mar gheall ar dhálaí feabhsaithe sa mhargadh saothair agus bhí an méid seo a leanas mar chúis leis:

- Ní thugtar aisíocaíocht do na Seirbhísí Fostaíochta Áitiúla (SFÁanna) ach do chaiteachas a rinneadh i rith na bliana airgeadais.
- Bhí Deontais d'Idirghabháil Eadrána (€0.9 milliún) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€1.5 milliún). D'eascair coigilt €0.6 milliún as seo.
- Bhí costais oibriúcháin (€3.2 milliún) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€3.5 milliún). D'eascair coigilt €0.3 milliún as seo.
- Bhí costais foirne ar conradh ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán agus rinne seo €0.1 milliún a choigilt.

A.22 Clubanna Post

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €5.4 milliún, toradh: €4.841 milliún

Bhí an caiteachas €0.6 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall ar dhálaí feabhsaithe sa mhargadh saothair agus mar gheall ar chostais tuarastail ar conradh agus costais oibríochtúla ní b'ísle.

- Bhí costais taistil agus chothabhála (€0.2 milliún) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€0.5 milliún). D'eascair coigilt €0.3 milliún as seo.
- Bhí costais tuarastail (€3.6 milliún) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€3.8 milliún). D'eascair coigilt €0.2 milliún as seo.
- Bhí costais oibriúcháin (€1 milliún) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€1.1 milliún). D'eascair coigilt €0.1 milliún as seo.

A.23 Aois Oibre Eile – Tacaíochtaí Fostaíochta

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €9.62 milliún, toradh: €7.785 milliún

Bhí an caiteachas €1.8 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall go príomha ar an méid seo a leanas:

- Tháinig tearc-chaitheamh aníos ar an Deontas Tacaíochta Fiontraíochta (€0.5 milliún), Tacaíochtaí Gníomhachtaithe agus Teaghlaigh (€0.4 milliún), an Tionscnamh Post Páirtaimseartha (€0.4 milliún), an Deontas Tacaíochta Teicniúla (€0.3 milliún), an Tascfhórsa Drugaí (€0.1 milliún) agus Tionscnaimh Eorpacha (€0.1 milliún).

Tá na scéimeanna thuas go léir faoi stiúir éilimh agus, mar gheall ar mhargadh saothair feabhsaithe in 2019, ní raibh an glacadh leis na scéimeanna chomh hard sin agus a soláthraíodh sa mheastachán tosaigh.

A.29 Tacaíochtaí Gníomhachtaithe Míchumais

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €15.36 milliún, toradh: €14.142 milliún

Bhí an caiteachas €1.3 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall go príomha ar an méid seo a leanas:

- Tearc-chaitheamh €0.9 milliún ar Chlár na Seirbhíse Fostaíochta. Cuirtear conarthaí infhostaitheachta ar fáil do sheirbhís a sholáthraíonn conraitheoirí/cuideachtaí aonair thar ceann na Roinne. Nuair nach dtabhaíonn conraitheoir costais ina dhiaidh sin, ní féidir íocaíochtaí a lorg ón Roinn agus, dá bharr, eascróidh tearc-chaitheamh as.
- Tearc-chaitheamh €0.4 milliún ar chlár Cumas/Ability. Cuirtear clár Cumas/Ability ar siúl ó Iúil go hIúil gach bliain, agus ní hionann seo agus an tréimhse atá i gceist le bliain na meastachán. Anuas air sin, earcaíodh rannpháirtithe cláir ní ba mhoille ná mar a bhí beartaithe.

Tugadh suim €0.3 milliún suas ó Scéim Cumas/Ability mar chuid den Mheastachán forlíontach. Bhí an toradh €0.1 milliún (2.1%) ní b'ísle ná an leithdháileadh deiridh. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

A.33 Liúntas Éadaí agus Coisbhirt chun Filleadh ar Scoil

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €56.27 milliún, toradh: €53.451 milliún

Bhí an caiteachas €2.8 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall ar an méid seo a leanas:

- Bhí an meánluach íocaíochta (€370.47) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€395.71). D'eascair coigilt €3.6 milliún as seo.

Seach-churtha ag:

- Bhí an meánlíon faighteoirí (144,282) ní b'airde ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (142,200). Chosain seo €0.8 milliún sa bhreis.

Tugadh suim €2.6 milliún suas mar chuid den mheastachán forlíontach. Bhí an toradh €0.2 milliún (0.4%) ní ba lú ná an leithdháileadh deiridh. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

A.34 Scéim Béilí Scoile

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €57.6 milliún, toradh: €54.312 milliún

Bhí an caiteachas €3.3 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall ar an méid seo a leanas:

- Imríonn uainiú éileamh a fhaightear ó scoileanna, ar deacair é a thuar, agus scoileanna a thugann barrachas anonn ón mbliain roimhe sin, tionchar ar chaiteachas faoin scéim. Déanann an Roinn íocaíochtaí a laghdú faoi mhéid an bharrachais. Glactar leis sa mheastachán go bhfuil an méid iomlán á fháil ag scoileanna. Ba é méid an bharrachais neamhúsáidte €3 milliún.

Tugadh suim €4 milliún suas mar chuid den mheastachán forlíontach. Bhí an toradh €0.7 milliún (1.3%) ní b'airde ná an leithdháileadh deiridh. Cistíodh é seo trí vírmint ó fhotheidil ina ndearnadh tearc-chaitheamh in áiteanna eile sa Vóta.

A.36 Forlíonadh Cíosa

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €132.395 milliún, toradh: €125.248 milliún

Bhí an caiteachas €7.1 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall go príomha ar an méid seo a leanas:

- Bhí an meánlíon faighteoirí (23,770) ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (24,500) mar gheall ar aistrithe chuig an Íocaíocht Cúnaimh Tithíochta (an ÍCT) a riar údaráis áitiúla. Rinne seo €8 milliún a choigilt.
- Bhí na meánluachanna íocaíochta seachtainiúla (€104.36) ní b'airde ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€103.61). Chosain seo €0.9 milliún.

Tugadh suim €6.9 milliún suas mar chuid den mheastachán forlíontach. Bhí an toradh €145,000 milliún (0.1%) ní b'ísle ná an leithdháileadh deiridh. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

A.37 Liúntas Tacaíochta Gutháin

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €7.54 milliún, toradh: €8.143 milliún

Scéim nua í seo a tugadh isteach ó Mheitheamh 2018 agus ní raibh ach sonraí teoranta ar fáil faoi threocht, dá bharr, nuair a tugadh meastachán 2019 chun críche i nDeireadh Fómhair 2018.

Bhí an caiteachas €0.6 milliún ní b'airde i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall ar an méid seo a leanas:

- Bhí an meánlíon faighteoirí (60,983) ní b'airde ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (58,000). Chosain seo €0.4 milliún sa bhreis.
- Bhí na meánluachanna íocaíochta seachtainiúla (€2.57) ní b'airde ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh (€2.50). Chosain seo €0.2 milliún.

Soláthraíodh meastachán forlíontach €0.7 milliún chun treochtaí a bhí ag teacht chun cinn a thabhairt san áireamh. Bhí an toradh deiridh €0.1 milliún (0.7%) ní b'ísle ná an leithdháileadh deiridh.

A.38 Pacáiste Sochair Teaghlaigh

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €89.873 milliún, toradh: €69.29 milliún

Bhí an caiteachas €20.6 milliún ní b’ísle i gcoibhneas leis an meastachán tosaigh ar bhain €12.3 milliún de le Liúntas Leictreachais, ar bhain €0.7 milliún de le Liúntais Gáis agus ar bhain €7.6 milliún de le Saorcheadúnas Teilifíse.

B’éard ba phríomhchúis leis seo ná leithdháileadh leasaithe ar chaiteachas idir Vóta 37 agus an Ciste Árachais Shóisialaigh chun daoine a chur san áireamh a raibh creidmheasanna bille, seachas íocaíochtaí airgid thirim, á gcur ar fáil dóibh.

Liúntas Leictreachais

Rinneadh soláthar i Meastacháin Leasaithe 2019 do Liúntas Leictreachais do dheighilt chaiteachais do *Electric Ireland* 36.9% don Vóta agus 63.1% don CÁS. Ba é toradh 2019, bunaithe ar an deighilt leasaithe, 23.6% don Vóta agus 76.4% don CÁS. Rinne seo €12.3 milliún a choigilt maidir leis an Vóta agus bhí caiteachas comhfhreagrach ní b’airde ann sa Chiste Árachais Shóisialaigh.

Tugadh suim €12 milliún suas mar chuid de na meastacháin fhorlíontacha chun an deighilt leasaithe chéatadáin agus treochtaí atá ag teacht chun cinn a thabhairt san áireamh. D’eascair leithdháileadh leasaithe €49.6 milliún agus tearc-chaitheamh €0.3 milliún (0.6%) as seo i gcomparáid leis an meastachán forlíontach. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

Liúntas Gáis

Rinneadh soláthar i Meastacháin Leasaithe 2019 do Liúntas Gáis do dheighilt chaiteachais do Bord Gáis 25.9% don Vóta agus 74.1% don CÁS. Ba é toradh 2019, bunaithe ar an deighilt leasaithe, 14.9% don Vóta agus 85.1% don CÁS. Rinne seo €0.7 milliún a choigilt maidir leis an Vóta agus bhí caiteachas comhfhreagrach ní b’airde ann sa CÁS.

Tugadh suim €0.7 milliún suas mar chuid de na meastacháin fhorlíontacha chun an deighilt leasaithe chéatadáin agus treochtaí atá ag teacht chun cinn a thabhairt san áireamh. D’eascair leithdháileadh leasaithe €4.8 milliún as seo. Bhí an toradh de réir na sprice agus ar aon dul leis an leithdháileadh leasaithe.

Saorcheadúnas Teilifíse

Tá 25% den deighilt leasaithe do cheadúnais Teilifíse cistithe ó Vóta 37 agus tá 75% de cistithe ón gCiste Árachais Shóisialaigh, a thugann deighilt chomhiomlán an Liúntais Leictreachais agus an Liúntais Gháis, i dteannta a chéile, san áireamh. D’eascair coigilt €7.6 milliún as seo, i gcomparáid leis an meastachán tosaigh i ngné Vóta 37 na scéime.

Tugadh suim €7.5 milliún suas mar chuid de na meastacháin fhorlíontacha chun an deighilt leasaithe chéatadáin agus treochtaí atá ag teacht chun cinn a thabhairt san áireamh. D’eascair leithdháileadh leasaithe €15.1 milliún agus tearc-chaitheamh as seo i gcomparáid leis an leithdháileadh leasaithe €0.2 milliún nó 1.5%. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

A.42 Seirbhísí Ilghnéitheacha

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €14.916 milliún, toradh: €11.589 milliún

Bhí an caiteachas €3.3 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an meastachán mar gheall ar an méid seo a leanas:

- Bhí caiteachas an Chiste um Chabhair Eorpach do na Daoine is Díothaí (atá cistithe ag clár CCEDD) €2.7 milliún ní ba lú ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh. Fad a leanadh leis an gclár a thabhairt isteach, bhí an caiteachas beagán ní b'ísle ná mar a raibh coinne leis. Lean an caiteachas ar ghné bhia/bunábhair an chláir ar aghaidh faoi mar a beartaíodh. Mar gheall nach féidir le tionscadail cláir reatha a dhúbailt, áfach, níor roghnaíodh aon tionscadail bhreise agus b'ísle an caiteachas ná an méid a ndearnadh soláthar dó sa bhuiséad don bhliain 2019. Tá an tseirbhís faoi stiúir éilimh agus leanann feasacht ar an scéim ag dul i méid. Tá 154 carthanas ann faoi láthair a úsáideann táirgí CCEDD. Braitheann dáileadh an táirge CCEDD ag aon tráth ar leith go mór ar acmhainn charthanais áitiúil chun an bia a bhailiú agus a dháileadh agus fáil a bheith ar oibrithe deonacha. Is deacair tuar cruinn a dhéanamh ar chaiteachas ar an scéim nuair a chuirtear cineál na scéime san áireamh.
- Bhí caiteachas Scéim Choimisiún Magdalen €0.6 milliún ní ba lú ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán tosaigh. Ba iad na príomhchúiseanna a bhí leis seo ná go raibh na meánluachanna íocaíochta d'fhaighteoirí a íoctar gach seachtain (€156.41) €34.34 ní b'ísle ná mar a ndearnadh soláthar dó sna meastacháin tosaigh (€190.75).

Tugadh suim €2.3 milliún suas mar chuid de na meastacháin fhorlíontacha. Bhí an toradh €1 milliún ní b'ísle ná an leithdháileadh deiridh. Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

A.43 An Coimisiún um Pá Íseal

Suim a soláthraíodh sa mheastachán: €490,000, toradh: €363,000

Bhí an caiteachas €0.1 milliún ní b'ísle i gcoibhneas leis an tsuim a soláthraíodh sa mheastachán mar gheall ar an méid seo a leanas:

- Tearc-chaitheamh €0.07 milliún ar chaiteachas neamhphá (taighde ITES , taisteal agus cothabháil, costais chomhairliúcháin ina measc) mar gheall ar iarrachtaí chun costais a choimeád a ísle agus is féidir.
- Bhí caiteachas ar phá €0.05 milliún ní b'ísle ná an meastachán tosaigh mar gheall go ndearnadh roinnt foirne a ath-leithdháileadh chuig rannóga eile agus nach ndearnadh iad a ionadú.

Úsáideadh na coigiltí chun caiteachas breise a chistiú ar fhotheidil eile.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí i gcabhair

				2019	2018
		Measta		Réadaithe	Réadaithe
		€000	€000	€000	€000
Aistriú ón gCiste Árachais Shóisialaigh chuig Vóta 37					
1	Speansais riaracháin a aisghabháil ón gCiste Árachais Shóisialaigh		131,930	131,930	113,940
Leithreasaí i gcabhair: Eile					
2	Aisghabhálacha cúnaimh shóisialta a ró-íocadh				
	Tosaigh	58,900			
	Forlíontach	(100)			
			58,800	59,423	59,161
3	Aisíocaíocht suimeanna ón gCiste Árachais Shóisialaigh a íocadh i dtosach mar chúnamh sóisialta				
	Tosaigh	3,700			
	Forlíontach	1,700			
			5,400	5,545	3,497
4	Fáltais faoi na forálacha ‘dliteanas chun teaghlach a chothabháil’ i gCuid XII den Acht Leasa Shóisialaigh (Comhdhlúthú), 2005				
	Tosaigh	240			
	Forlíontach	80			
			320	334	268
5	Fáltais ó Oifig an Ard-Chláraitheora				
	Tosaigh	300			
	Forlíontach	10			
			310	344	369
6	Fáltais ó na ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí [a]				
	Tosaigh	10,000			
	Forlíontach	(2,570)			
			7,430	7,477	9,388
7	Fáltais ó Chiste Sóisialta na hEorpa				
	Tosaigh	5,050			
	Forlíontach	(5,050)			
			—	721	553

				2019	2018
		Measta		Réadaithe	Réadaithe
		€000	€000	€000	€000
8	Fáltais ón gCiste Náisiúnta Oiliúna (Fostaíocht Pobail)				
	Tosaigh	6,500			
	Forlíontach	(400)			
			6,100	6,369	6,423
9	Fáltais ón Údarás Pinsean – aoisliúntas foirne				
	Tosaigh	680			
	Forlíontach	(80)			
			600	649	632
10	Costais oibriúcháin an Aonaid Daoine gan Dídean – ranníocaíochtaí ó ghníomhaireachtaí seachtracha				
	Tosaigh	300			
	Forlíontach	2,200			
			2,500	2,717	1,569
11	Fáltais ó chuntais dhíomhaoine				
	Tosaigh	—			
	Forlíontach	550			
			550	610	1,926
12	Aisghabháil cúnaimh shóisialta ó éilimh árachais				
	Tosaigh	2,600			
	Forlíontach	100			
			2,700	2,633	2,609
13	Fáltais ón gCiste um Chabhair Eorpach do na Daoine is Díothaí				
	Tosaigh	5,000			
	Forlíontach	(4,740)			
			260	3,507	4,640
14	Ilghnéitheach				
	Tosaigh	1,300			
	Forlíontach	(500)			
			800	776	1,849
—	Fáltais ó Chiste Sóisialta na hEorpa um ghníomhachtú agus rannpháirtíocht daoine atá faoi mhíchumas		—	—	185
	Iomlán		**217,700**	**223,035**	**207,009**

Nóta [a] Tagraíonn figiúr 2018 d’asbhaintí a bhaineann le pinsean. Tháinig ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ina n-ionad seo ón 1 Eanáir 2019.

Athruithe suntasacha

Ar an iomlán, bhí leithreasaí i gcabhair €3.465 milliún ní b’ísle ná mar a measadh i dtosach. Tugtar míniú ar na difríochtaí thíos:

3 Aisíocaíocht suimeanna ón gCiste Árachais Shóisialaigh a íocadh i dtosach mar Chúnamh Sóisialta

Meastachán: €3.7 milliún, réadaithe: €5.545 milliún

Úsáidtear an fotheideal seo chun cúnamh sóisialta a aisghabhadh ón gCiste Árachais Shóisialaigh (an CÁS) a chur i dtaifead sa chás go ndéantar difear don choigeartú idirscéime i ndiaidh dheireadh na bliana airgeadais. Féadfaidh fáltais a bheith an-éagsúil ó mhí go mí. Mar shampla, áirítear custaiméirí leis a n-íoctar buníocaíocht Liúntas Leasa Forlíontach (LLF) leo (a chistítear ó Vóta 37) fad a bhíonn feitheamh orthu le cinneadh faoin n-éileamh ar Shochar Breoiteachta, Pinsean Easláine nó Pinsean Stáit (Ranníocach). Aisghabhtar an tsuim den LLF Bunúsach a íoctar ina dhiaidh sin ón CÁS nuair a bhíonn cinneadh déanta faoina n-éileamh ar Shochar Breoiteachta, Pinsean Easláine nó Pinsean Stáit (Ranníocach).

Glacadh leis in Imleabhar Meastachán Leasaithe 2019 don tSeirbhís Phoiblí go leanfadh an treocht anuas i dtaobh fáltas atá le sonrú ó 2013 ar aghaidh.

Bhí fáltais in 2019 €2 milliún ní b’airde, áfach, ná an toradh in 2018 (€3.5 milliún) agus €1.8 milliún ní b’airde ná an toradh ionchasach i meastacháin *REV* 2019. B’ionann fáltais mhíosúla, ar an meán, agus €0.5 milliún in 2019, ar méadú €0.2 milliún é seo i gcomparáid le 2018 nuair b’ionann na meánfháltais mhíosúla agus €0.3 milliún.

6 **Fáltais ó na ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí**

Meastachán: €10 milliún, réadaithe: €7.477 milliún

Rinneadh soláthar i gComhaontú Cobhsaíochta na Seirbhíse Poiblí (an CCSP) 2018 go 2020 do ranníocaíochtaí aoisliúntais breise d’fhostaithe sa tseirbhís phoiblí a chur in ionaid an tobhaigh phinsin, agus go mbeadh tairseacha, bandaí ráta agus rátaí íocaíochta leasaithe mar thoradh air. Níor cuireadh san áireamh in Imleabhar Meastachán Leasaithe 2019 don tSeirbhís Phoiblí, a foilsíodh i mí na Nollag 2018, na hathruithe seo. Bhí an toradh do Vóta 37 €2.5 milliún ní ba lú ná mar a ndearnadh soláthar dó sa mheastachán mar gheall ar thionchar na n-athruithe seo.

7 Fáltais ó Chiste Sóisialta na hEorpa

Meastachán: €5.05 milliún, réadaithe: €721,000

Níor seoladh éileamh na Roinne ar aghaidh a chumhdaigh na blianta ó 2015 go 2018 ar Liúntas Fiontraíochta um Fhilleadh ar Obair agus *JobsPlus* in 2019, faoi mar a raibh súil leis. Tá éileamh na Roinne mar chuid d’éileamh comhiomlán a n-áirítear scéimeanna agus seirbhísí leis freisin a sholáthraíonn Ranna eile. Cé go raibh súil leis i dtosach báire go seolfaí an t-éileamh ar aghaidh i rith 2019, titfidh seo amach, ina ionad sin, in 2020.

10 Costais oibriúcháin an Aonaid Daoine gan Dídean – ranníocaíochtaí ó ghníomhaireachtaí seachtracha

Meastachán: €300,000, réadaithe: €2.717 milliún

Cuireadh próiseas ar bun chun íocaíochtaí ar riachtanais eisceachtúla a fhorchúiteamh a bhaineann le cóiríocht éigeandála a rinne an t-údarás áitiúil i gCorcaigh. Bhí meastachán 2019 caomhach. Is féidir le fáltais ón bhfoinse seo a bheith dothuartha. B'ionann iad in 2015 agus €0.3 milliún, €0.8 milliún in 2016, €1.7 milliún in 2017, €1.6 milliún in 2018 agus €2.7 milliún in 2019. Cuireadh deireadh leis an socrú le Comhairle Cathrach Chorcaí in 2019 agus aistríodh an fhreagracht ón tSeirbhís Leasa Pobail ar ais go dtí an t-údarás áitiúil. Ní dhéantar aon soláthar, ar an ábhar sin, d'fháltais i Meastachán *REV* 2020 dá bharr.

11 Fáltais ó chuntais dhíomhaoine

Meastachán: €0, réadaithe: €610,000

Úsáideadh na fáltais ó chuntais dhíomhaoine in 2019 chun ranníocaíocht a dhéanamh leis an gCiste um Chumas chun Oibriú (*Ability to Work*), a úsáidtear chun tacú le daoine faoi mhíchumas chun obair a aimsiú. Ní dhearnadh aon soláthar d'fháltais i meastacháin 2019 mar gheall nach raibh an plean chun an cistiú sin a úsáid i bhfeidhm nuair a bhí na meastacháin á dtabhairt chun críche. Seoladh an Ciste um Chumas chun Oibriú an 11 Samhain 2019 agus mar thoradh ar an tionscnamh seo, rinneadh fáltais €0.55 milliún a tharraingt anuas ó Chiste na gCuntas Díomhaoin chun conairí a fhad le fostaíocht, cúrsaí oiliúna agus forbartha scileanna a thabhairt chun cinn do dhaoine faoi mhíchumas.

Aisíocadh suim €60,000 leis an Roinn mar gheall nach bhféadfaí leanúint ar aghaidh le beart mar a beartaíodh faoi Phlean Gníomhaíochta na gCuntas Díomhaoin 2017 agus 2018.

13 Fáltais ón gCiste um Chabhair Eorpach do na Daoine is Díothaí

Meastachán: €5 milliún, réadaithe: €3.507 milliún

Tacaíonn an Ciste um Chabhair Eorpach do na Daoine is Díothaí (CCEDD) le gníomhartha thíortha an AE chun cúnamh ábhartha a sholáthar (bia agus éadaí ina measc) dóibh siúd is díothaí. Fuair an Roinn iarmhéid éileamh 2017, ar a raibh luach €0.3 milliún in 2019. Sheol an Roinn a tríú héileamh faoin gclár ar aghaidh i Nollaig 2019 agus fuarthas aisíocaíocht €3.2 milliún an 20 Nollaig 2019, a thug luach na bhfáltas iomlán aníos go dtí €3.5 milliún.

14 Ilghnéitheach

Meastachán: €1.3 milliún, réadaithe: €776,000

Déantar soláthar san fhotheideal seo d'fháltais bheaga nach gcumhdaítear in aon áit eile faoi fháltais leithreasaí i gcabhair agus nach raibh coinne leo nuair a bhí na meastacháin á n-ullmhú. Rinneadh soláthar i meastachán 2019 do €1.3 milliún a raibh súil leis, lenar áiríodh seiceanna cealaithe, fáltais bheaga ilghnéitheacha agus gné bheag d'fháltais nach raibh coinne leo. Bhí an toradh foriomlán €0.8 milliún €0.5 milliún ní b'ísle ná mar a measadh.

Is iad na príomhfháltais faoin gcatagóir seo leithreasaí i gcabhair:

- €616,000 mar gheall ar sheiceanna cealaithe agus as dáta.
- €120,000 ó fháltais ilghnéitheacha aonuaire.
- €40,000 ó ghné bheag d'fháltais gan choinne.

4.2 Fáltais bhreise atá iníoctha leis an Státchiste

	2019	2018
	€000	€000
Iarmhéid an 1 Eanáir	8	2
Airgead coinsiasa	8	6
Costais finné	2	2
Fíneálacha an Údaráis Phinsean	12	4
Aistrithe chuig an Státchiste	(24)	(6)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	**6**	**8**

4.3 Aisghabháil ró-íocaíochtaí cúnaimh leasa

B’ionann a leanas an staid achomair maidir le ró-íocaíochtaí cúnaimh leasa a bhainistigh an Lár-Aonad Fiachais (an LAF) amhail an 31 Nollaig 2019:

		2019 Toradh		2018 Toradh
	€000	€000	€000	€000
Ró-íocaíochtaí gan íoc amhail an 1 Eanáir		399,397		412,170
Coigeartú [a]		—		483
		399,397		412,653
Glan-ró-íocaíochtaí a taifeadadh				
Calaois amhrasta	28,642		27,152	
Earráid an éilitheora	35,957		46,786	
Earráid na Roinne	1,699		2,262	
Cásanna eastáit	21,500		14,993	
		87,798		91,193
		487,195		503,846
Lúide:				
Suimeanna a aisghabhadh [b]	(63,909)		(64,490)	
Coigeartú na n-aisghabhálacha [c]	619		495	
		(63,290)		(63,995)
Fiachas na bliana roimhe a cealaíodh [d]		(7,610)		(8,292)
Suimeanna a díscríobhadh mar shuimeanna do-aisghabhála[e]		(35,100)		(32,162)
Ró-íocaíochtaí gan íoc amhail an 31 Nollaig		**381,195**		**399,397**

Nótaí

a Léiríonn an coigeartú ailíniú iarmhéid na ró-íocaíochta a tugadh anonn ó chuntais 2017 leis an liosta coigeartaithe d’fhéichiúnaithe ar an CCFF an 1 Eanáir 2018. Ní dhearnadh aon choigeartú comhfhreagrach sa bhliain 2019.

b Áirítear leis an méid a aisghabhadh in 2019:

- Breacadh €59 milliún in ioncam maidir le fiachas na bliana roimhe seo.
- Breacadh €4.9 milliún in aghaidh caiteachais maidir le fiachas na bliana reatha.

c Rinneadh an coigeartú €619,000 maidir leis na haisghabhálacha, a taifeadadh i mblianta roimhe seo, a cealaíodh in 2019.

d Is ionann fiachais chealaithe na bliana roimhe sin €7.6 milliún agus ró-íocaíochtaí a tugadh chun solais i mblianta roimhe sin a cealaíodh in 2019.

e Chríochnaigh an Roinn tionscadal i rith 2019 chun díscríobh a dhéanamh ar chásanna aonair fiachais a bhí ann le fada an lá agus a measadh nach féidir iad a aisghabháil. Rinneadh seo anuas ar dhíscríobh leanúnach i ngnáthchúrsa an ghnó. Iarradh agus fuarthas cead sonrach ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe don tionscadal seo faoina ndearnadh 7,802 cás, ar an iomlán, ar a raibh luach €30.3 milliún a dhíscríobh i rith 2019. (Vóta: €26.5 milliún; an CÁS: €3.8 milliún). Críochnaíodh a mhacasamhail de thionscadal in 2018 faoina ndearnadh 33,290 cás, ar an iomlán, ar a raibh luach €41.5 milliún a dhíscríobh. (Vóta: €28.9 milliún; an CÁS: €12.6 milliún).

Nóta 5 Soláthair Foirne agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	**2019**	**2018**
Líon na foirne ag deireadh na bliana		
An Roinn	6,041	6,343
Gníomhaireachtaí[a]	137	135
	6,178	**6,478**

Nóta [a] Is éard atá i measc na ngníomhaireachtaí sa nóta seo an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh, an tÚdarás Pinsean agus an Coimisiún um Pá Íseal.

5.2 Pá

	2019	**2018**
	€000	**€000**
Pá	294,607	295,617
Liúntas ard-dualgais, dualgas speisialta nó dualgais bhreise	1,248	1,168
Liúntais eile	356	360
Ragobair	2,914	3,087
ÁSPC Fostóra	19,704	19,052
Pá iomlán	**318,829**	**319,284**

Luach saothair fhoireann na Roinne

Tagraíonn na socruithe luach saothair a leanas do ghnéithe pá fhotheidil A.1 (i), A.2 (viii) agus A.2 (ix).

	2019	**2018**
	€000	**€000**
Pá	286,740	288,001
Liúntas ard-dualgais, dualgas speisialta nó dualgais bhreise	1,078	1,075
Liúntais eile	356	360
Ragobair	2,914	3,087
ÁSPC Fostóra	18,920	18,332
Pá iomlán	**310,008**	**310,855**

Luach Saothair na Gníomhaireachta

	2019	**2018**
	€000	**€000**
Pá	7,867	7,616
Liúntas ard-dualgais, dualgas speisialta nó dualgais bhreise	170	93
Liúntais eile	—	—
Ragobair	—	—
ÁSPC Fostóra	784	720
Pá iomlán	**8,821**	**8,429**

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon faighteoirí	Faighteoirí €10,000 nó níos mó	Íocaíocht uasta aonair	
			2019	2018
			€	€
Foireann na Roinne				
Dualgais níos airde, speisialta nó bhreise	497	17	38,638	42,926
Liúntais eile	45	14	12,365	12,202
Ragobair	1,566	20	16,025	16,153
Luach saothair breise i mbreis agus catagóir amháin	6	1	10,205	18,589
Foireann ghníomhaireachta				
Dualgais níos airde, speisialta nó bhreise	21	5	16,238	14,717

5.4 Socruithe eile luach saothair

Ba é an costas a bhí ar an bhfoireann a bhí ag fónamh lasmuigh den Roinn in 2019 €1.1 milliún maidir le 27 ball foirne. Déanann an Roinn na costais seo a fhorchúiteamh ó na heagraíochtaí ábhartha.

5.5 Ró-Íocaíochtaí Párolla

an 31 Nollaig	Líon faighteoirí	2019	2018
		€milliún	€milliún
Ró-íocaíochtaí [a]	628	2.4	2.3
Pleananna aisghabhála atá i bhfeidhm [a]	254	1.5	1.1

Aistríodh 88 duine aonair a raibh pleananna aisghabhála i bhfeidhm acu ar luach €88,772 chuig Ranna eile sa bhliain.

Nóta [a] Tá figiúirí ró-íocaíochtaí agus iad siúd i bpleananna aisghabhála 2018 atá i bhfeidhm, faoi mar a nochtadh sa nóta seo, níos ísle ná iad siúd a nochtar i nóta 5.5 ‘Ró-íocaíochtaí Párolla’ i gcuntas leithreasa 2018. Is éard is cúis leis seo ná eolas níos cruinne a sholáthair an ONSC.

5.6 Íocaíochtaí scarúna/iomarcaíocht

I rith 2019, íocadh íocaíochtaí iomarcaíochta le 14 chomhalta foirne ar cuireadh deireadh lena bhfostaíocht ar luach iomlán €48,259.

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Costais chúitimh agus dlí

	Líon na gcásanna	Costais dlí a d'íoc an Roinn	Cúiteamh a bronnadh	Costais dlí a bronnadh	2019 Iomlán	2018 Iomlán
		€000	€000	€000	€000	€000
Éilimh ag fostaithe na Roinne						
Díobhálacha pearsanta [a]	32	31	214	48	293	311
Sárú ar Acmhainní Daonna/ bheartais fostaíochta [b]	4	—	43	1	44	35
Éilimh ag muintir an phobail						
Díobhálacha pearsanta [c]	12	9	62	3	74	79
Scéimeanna Roinne [d]	451	1	4,291	202	4,494	3,621
Eile [e]	9	218	11	953	1,182	429
		259	**4,621**	**1,207**	**6,087**	**4,475**

Nótaí

a Idir €40 agus €200,000 a bhí na costais iomlána maidir le daoine aonair.

b Idir €1,230 agus €22,799 a bhí na costais iomlána. Bhain na cásanna le conradh promhaidh a fhoirceannadh, cás comhionannais faoin Acht um Chomhionannas Fostaíochta, 1998, cás foirceanta faoi Alt 20(1)(c) agus Alt 23(1) den Acht um Eagrú Ama Oibre, 1997 agus cás dífhostaithe éagóraigh de chuid an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre.

c B'ionann na costais iomlána maidir le daoine aonair agus idir €431 agus €25,000.

d Rinneadh íocaíochtaí ex-gratia, íocaíochtaí mar gheall ar chumhacht ceannaigh a cailleadh agus íocaíochtaí costais dlí a mhéid le €117,209 maidir le Liúntas Cúramóra, Liúntas Fiontraíochta um Fhilleadh ar Obair, Sochar Linbh, Liúntas Cuardaitheora Poist, Forlíonadh Cíosa, Íocaíocht Teaghlaigh Aontuismitheora, buníocaíocht Liúntas Leasa Forlíontach agus Fostaíocht Pobail. Íocadh suim €4.273 milliún le Neachtlanna Magdalen i rith 2019. Idir €43 agus €86,635 a bhí na híocaíochtaí.

e Idir €5,530 agus €616,867 a bhí na costais iomlána. Bhain na cásanna le teidlíochtaí pinsin, cearta bunreachtúla, cás maidir leis an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre faoin Acht um Chosaint Fostaíochta, 1977, gnáthchónaí, gan breith a chlárú, pósadh a chlárú (dhá chás) agus iniúchadh a dhéanamh ar scéim FP.

6.2 Cistiú an AE

Áirítear leis an toradh a léirítear i bhfotheidil A1, A2 agus A42 íocaíochtaí maidir le gníomhaíochtaí a chómhaoiníonn an AE. Seo a leanas na meastacháin ar fháltais agus na torthaí iarbhír a cuireadh i dtaifead i Nóta 4.1, (fotheidil 7 agus 13).

Cur Síos ar an bhFotheideal	Meastachán 2019 €000	Toradh 2019 €000	Toradh 2018 €000
An Ciste um Chabhair Eorpach do na Daoine is Díothaí	260	3,507	4,640
Clár Infhostaitheachta, Cuimsithe agus Foghlama Chiste Sóisialta na hEorpa	0	517	32
Seirbhísí Eorpacha Fostaíochta	0	14	19
Ciste na Saoráide um Chónascadh na hEorpa	0	190	500
Saotharlanna *EP-DeM* - Saotharlanna Cothromais, Rannpháirtíochta, Cinnteoireachta	0	0	12

An Ciste um Chabhair Eorpach do na Daoine is Díothaí

Fuarthas cistiú €3.5 milliún ón AE maidir le clár an Chiste um Chabhair Eorpach do na Daoine is Díothaí (CCEDD) a thacaíonn le gníomhartha thíortha an AE chun cúnamh ábhartha a sholáthar (bia agus éadaí ina measc) dóibh siúd is mó is díothaí. Tabhaíodh caiteachas €14.3 milliún nuair a bhí an clár seo á oibriú a fhad le Nollaig 2019. Soláthraíonn an AE cistiú do bhallstáit agus cuireann na ballstáit 15% de luach an chistithe seo, ar a laghad, leis. Tá an caiteachas incháilithe a fhad leis an 31 Nollaig 2023.

Clár Infhostaitheachta, Cuimsithe agus Foghlama Chiste Sóisialta na hEorpa

Fuarthas cistiú €516,760 ón AE do chlár an CSE (Ciste Sóisialta na hEorpa) le haghaidh Infhostaitheachta, Cuimsiú agus Foghlama (*PEIL*). Is é CSE ionstraim airgeadais an Aontais Eorpaigh chun infheistíocht a dhéanamh i ndaoine. Is é misean an CSE chun cabhrú le dífhostaíocht a chosc agus a chomhrac, chun na scileanna a thabhairt do lucht saothair agus cuideachtaí na hEorpa chun tabhairt faoi dhúshláin nua agus chun cosc a chur ar dhaoine ó chur amach a bheith acu ar an margadh saothair. Baineann an fáltas seo le héilimh chomhiomlána *EURES* don bhliain 2015, 2016 agus 2017. Comhchistíonn an AE an clár seo ar bhonn 50% trí CSE.

Seirbhísí Eorpacha Fostaíochta

Fuarthas suim €14,021 ón AE maidir le *EURES* (Seirbhísí Eorpacha Fostaíochta) chun saorghluaiseacht oibrithe a éascú ar fud limistéar an AE/an LEE. Eagraíonn an Coimisiún Eorpach *EURES* go lárnach agus riarann an tSeirbhís Fostaíochta Poiblí é sa bhallstát.

Ciste na Saoráide um Chónascadh na hEorpa

Fuarthas suim €190,000 ón AE maidir le Ciste na Saoráide um Chónascadh na hEorpa (an SCE). Cabhraíonn an SCE le Ballstáit chun Malartú Leictreonach Faisnéise Slándála a chur i bhfeidhm go náisiúnta. Tá an RGFCS agus FSS ag oibriú as lámh a chéile chun seo a chur i bhfeidhm.

6.3 Íocaíochtaí úis déanacha

	2019	2018
	€000	€000
Íocaíochtaí úis	4	3

6.4. Socraíocht cánach na gCoimisinéirí Ioncaim

Cuimsítear suim €637,000 (lena n-áirítear ús agus pionóis €135,000) sna cuntais mar íocaíocht leis na Coimisinéirí Ioncaim maidir le liúntas d’aonad imscrúduithe speisialta a measadh a bhí inchánach ón mbliain 2013 ar aghaidh.

Aguisín A An Roinn Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí Achoimre ar Chaiteachas Cláir

	2019	2018
	€m	**€m**
Vóta 37		
Ollchaiteachas	**10,871**	**10,934**
Lúide caiteachas neamhscéime		
Riarachán	(541)	(541)
Deontas leis an mBord um Fhaisnéis do Shaoránaigh	(57)	(55)
Deontais leis an gCoimisiún um Pá Íseal agus le hOifig an Ombudsman do Phinsin	(1)	(1)
Seirbhísí ilghnéitheacha	(2)	(3)
Caiteachas scéime Vóta 37 (A)	**10,270**	**10,334**
Ciste Sóisialta na hEorpa		
Ollchaiteachas	10,727	10,056
Lúide caiteachas neamhscéime		
Riarachán	(230)	(209)
Tobhach Náisiúnta Oiliúna	(712)	(566)
Caiteachas scéime an Chiste Árachais Shóisialaigh (B)	**9,785**	**9,281**
Caiteachas iomlán scéime na Roinne (A+B)	**20,055**	**19,615**

Miondealú ar chaiteachas scéime

Íocaíochtaí de réir Scéime agus Catagóire	2019 €m	2018 €m
Pinsin		
Pinsin Stáit (Ranníocach)	5,603	5,217
Pinsin Stáit (Neamh-Ranníocach)	1,043	1,020
Pinsean Baintrí/ Baintreach Fir/ Páirtnéara Shibhialta Mharthanaigh	1,559	1,511
Deontas Méala	1	1
Iomlán	**8,206**	**7,749**
Tacaíochtaí Ioncaim Aois Oibre		
Liúntas Cuardaitheora Poist	1,628	1,841
Íocaíocht Teaghlach Aontuismitheora	533	511
Sochar Cuardaitheora Poist	346	339
Sochar Iomarcaíochta agus Dócmhainneachta	32	24
Sochar Máithreachais	267	265
Sochar Atharthachta, Sochar Tuismitheoirí agus Sochar Uchtaíoch	14	12
Liúntas Bunúsach Leasa Forlíontach	120	112
Cúnamh Feirme	69	74
Sochar Banchéile Thréigthe	72	73
Aois Oibre Eile – Tacaíochtaí Ioncaim	18	15
Íocaíochtaí ar Riachtanais Eisceachtúla agus Phráinneacha	43	42
Sochair Cóireála agus Sochar Sláinte agus Sábháilteachta	101	98
Pinsean Baintrí/Baintreach Fir/Páirtnéara Shibhialta Mharthanaigh (Neamh-Ranníocach)	14	14
Liúntas Banchéile Thréigthe	1	1
Iomlán	**3,258**	**3,421**
Íocaíochtaí Forlíontacha		
Liúntas Cíosa	1	1
An Ciste um Chabhair Eorpach do na Daoine is Díothaí (CCEDD)	5	5
Neachtlanna Magdalen agus Íocaíochtaí Institiúidí eile	4	3
Forlíonadh Cíosa	125	175
Pacáiste Sochair Teaghlaigh	247	237
Liúntas Tacaíochta Gutháin	17	10
Liúntas Breosla	235	241
Saorthaisteal	94	87
Iomlán	**728**	**759**

	2019	2018
	€m	**€m**
Tacaíochtaí Fostaíochta Aois Oibre		
Clár Fostaíochta Pobail	353	353
Liúntas um Fhilleadh ar Oideachas	65	79
Liúntas Fiontraíochta um Fhilleadh ar Obair	60	90
Díbhinn Teaghlaigh um Fhilleadh ar Obair	18	21
Scéim Socrúchán Oibre Pobail TÚS	99	106
JobsPlus	14	23
Aois Oibre Eile – Tacaíochtaí Fostaíochta, an Scéim Tacaíochta d'Fhostaíocht Óige ina measc	10	11
Scéim Shóisialta Tuaithe	53	50
Tionscnamh Post	17	18
Scéim Fostaíochta Áitiúla	18	18
Clubanna Post	5	5
Sochar Cumais Pháirtigh	21	18
Iomlán	**733**	**792**
Breoiteacht, Míchumas agus Cúramóirí		
Liúntas Míchumais	1,706	1,586
Sochar Breoiteachta	605	623
Pinsean Easláine	728	694
Íocaíocht Chúramóra	905	834
Deontas Tacaíochta Cúramóra	220	204
Liúntas Cúram Baile	182	168
An Scéim Fóirdheontas Pá	24	22
Sochar Míthreorach	73	77
Pinsean na nDall	13	13
Sochar Báis	10	9
Sochar Díobhála agus Cúram Leighis	14	18
Tacaíochtaí Gníomhachtaithe Míchumais	14	14
Iomlán	**4,494**	**4,262**
Leanaí		
Sochar Linbh	2,103	2,097
Íocaíocht Teaghlaigh Oibre	397	411
Liúntas Éadaí agus Coisbhirt chun Filleadh ar Scoil	53	47
Béilí Scoile	54	49
Íocaíochtaí a bhaineann le Leanaí	29	28
Iomlán	**2,636**	**2,632**
Glanchaiteachas ar na scéimeanna go léir	**20,055**	**19,615**

Aguisín B Cuntais ar chomhlachtaí agus cistí faoi choimirce na Roinne Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí

Liostaítear sa tábla seo a leanas na comhlachtaí agus na cistí faoi choimirce na Roinne agus sa chás go bhfuil oibleagáid ar an Roinn ráitis airgeadais a chur i láthair. Tugtar le fios ann, ag an dáta a svíníodh an cuntas, an tréimhse lena mbaineann na ráitis airgeadais dheireanacha a ndearnadh iniúchadh orthu agus an dáta ar cuireadh faoi bhráid an Oireachtais iad.

Ciste comhlachta/roinne	Tréimhse dheireanach chuntas-aíochta	Dáta na tuarascála iniúch-óireachta	Dáta faighte ag an Aire/ Roinn	An dáta ar cuireadh faoi bhráid an Oireachtas é
Ciste Árachais Shóisialaigh	2018	An 24 M.F. 2019	An 27 M.F. 2019	An 31 D.F. 2019
An tÚdarás Pinsean	2019	An 30 Mei 2020	An 30 Mei 2020	10 Lún 2020
An Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh	2018	An 18 Nol 2019	An 7 Ean 2020	An 8 Ean 2020